

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 169.

1939. július 29., szombat.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradul Közlöny. In Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1-1938. Trif. Arad.

Varsó:

Beck lengyel külügyminiszter és Chodachy. Lengyelország danzigi főmegbízottja pén-
teken reggel Gdyniába érkeztek. Még a délelőtti
folyamán Chodachy hosszas megbeszélést fol-
tatott Burgharttal, a szabadváros népszövetségi
megbízottjával. Valószínű, hogy Beck külügyi-
miniszter személyesen kíván tájékozódni Danzig je-
lenlegi helyzetéről. Hírek kerültek forgalomba,
hogy Gdyniába érkezik az angol közélet egy je-
lentős személyisége is, hogy tárgyalásokat fol-
tasson Beck ezredessel.

A lengyel belügyminiszter a mai napon a kö-
vetkező német lapoknak terjesztését tiltotta be:
Deutsche Allgemeine Zeitung, Kronen Zeitung,
Kölnischer Zeitung, Danziger Presse Dienst,
Wirtschaftsinformation, Rassenpolitische Landes-
korrespondenz és a berlini Német Világnaptár
Lengyelországban való árusítását akadályozta
meg.

Budapest:

A magyar képviselőház ma tartotta
meg az aratási szünet utáni első ülését, amelyen
Bobory György elnökölt. Keresztes-Fischer bel-
ügyminiszter beterjesztette az állampolgársági
törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot, és
a tárgyalás sürgősségének kimondását kérte. A
sürgősséget a ház megszavazta és ezután a rész-
letüzetek szabályozásáról szóló törvényjavaslatot
tárgyalta a ház.

Hága:

Colijn holland miniszterelnök teg-
nap megjelent Vilma királynőnél és benyújtotta
az összkormány lemondását. Az uralkodó
arra kérte a miniszterelnököt, hogy foly-
tassa tovább munkáját mindaddig, amíg meg-
alakul az új kormány. (Rador.)

London:

A „Daily Sketch“ jelenti, hogy a
spanyol monarchisták vezére, Maura herceg
rangrejtve Londonba érkezett. Londoni látog-
atásával kapcsolatban olyan tervek alakultak
ki, hogy a spanyol trón jelöltje Juan infáns.

Burgos. Franco tábornok nyilatkozatot
adott ki, amelyben a legerélyesebben megcá-
folja azon híradásokat, amelyek szerint a spanyol
tábornokok között egyenetlenkedés lenne.

Páris:

A L'Oeuvre beszámol arról, hogy a
rendőrség letartóztatott négy tisztviselőt, akik
közül az egyik a szenátus tisztviselőkarához tar-
tozik. A Populaire azt jelenti, hogy a letartózta-
tások indiszkréción folytatók nyilvánosságra,
azt azonban nem lehet tudni, hogy kémkedésről
van-e szó vagy sem. (Rador.)

Tokio:

A Domej-ügynökség tudósítója je-
lenti, hogy május 20-tól mostanáig a japán
légihaderő 691 szovjetorosz repülőgépet lőtt le
a Mandzsukuo és Mongólia közötti határon.
Ebben a számban benne foglaltatik az a 17
készülék is, melyet egy nomonhani előbbi táv-
írat szerint kedden lőttek le a japánok. Külön-
ben a Domej-iroda újabbán azt jelenti,
hogy az utóbbi héten a japán repülő 52 szov-
jet és mongol repülőgépet lőttek le. Az össze-
tközések folyamán a földön is jelentős sikere-
ket értek el a japánok, 520 tankot zsákmányol-
tak, 80 szovjet és 10 mongol katonát fogtak
el, összesen körülbelül 3000 halottat hagytak
maguk mögött a szovjet-mongol csapatok.

Japan távolkeleti politikájára kíván nyomást gyakorolni az U. S. A.

Tokió további magatartásától teszi függővé Washing on
további állásfoglalását

Roosevelt London tudomására adja, hogy erélyes fellépés esetén nem marad magára

London. A politikai világ érdeklődésének középpontjában az amerikai—japán kereskedelmi és
hajózási szerződés felmondása áll. Az amerikai közvélemény jóleső érzéssel vette tudomásul az
Egyesült-Államok kormányának intézkedését. Washingtonban még nem döntöttek az egyezmény
felbontását követő újabb intézkedésekről, amelyek nagyrészt két tényezőtől függenek: Japán to-
vábbi magatartásától és az amerikai szenátus állásfoglalásától. Hull külügyminiszter környezeté-
előtt kijelentette, hogy Japánnak számolnia kell az új helyzettel, mert ellenkező esetben az Unió
minden összeköttetést megszakít Tokióval. Washingtonban hangoztatják, hogy az amerikai kor-
mány lépése komoly figyelmeztetést jelent az Óceánon túlra és az újabb kereskedelmi tárgyalá-
sok megindulása előtt, a két nagyhatalom között felmerült összes politikai ellentétet el kell simi-
tanítani.

A newyorki reggeli lapok nagy meglepéssel vették tudomásul a jelentőségteljes eseményt.
A Newyork Times azt írja, hogy az egyezmény felmondása erkölcsi támogatást nyújt Kínának
és ha az angol kormány szíjzárdab politikát fog alkalmazni Japánnal szemben úgy e tekintetben
nem marad majd egyedül. Egyes lapok közlik a washingtoni japán nagykövet nyilatkozatát, aki két
ségevonta azt a tényt, hogy az amerikai közvélemény nagy többsége helyesli a határozatot.

Tokió: Japan nyugodtan figyeli a fejleményeket

Tokió. A külügyminisztérium szócsöve sze-
rint az Egyesült Államok elhatározása, amely-
lyel egyik napról a másikra felmondotta az
amerikai—japán kereskedelmi és hajózási
szerződést, hirtelen történt.

és a felsorolt okok egyáltalán nem magya-
rázzák meg, hogy az amerikai kormány
miért tartottat szükségesnek a szerződés
ily váratlan és nyers felmondását.

Különösnek tartja a külügyminisztérium szó-
csöve, hogy az Egyesült Államok elhatáro-
zása akkor történt, amikor az angol—japán
tárgyalások kielégítően haladnak.

A japán kormány hosszú ideig azt remélte,
hogy más államok őszintén elismerik a
távolkeleti helyzetet.

Amennyiben az Egyesült Államok ennek meg-
felelően új szerződést ajánl kötni, a japán kor-
mány természetesen ezt a szándékot örömmel
üdvözölné.

Arita japán külügyminiszter a délelőtti tar-
tott minisztertanácson bejelentette, hogy az
amerikai kormány felmondta az 1911-ben kö-
tött gazdasági szerződést. Jólétesült tokiói
körök szerint

a japán kormány nyugodtan figyeli a fej-
lődő helyzetet.

Ugy tudják, hogy már ki is dolgoztak egy pro-
gramot, amely lehetővé teszi, hogy Japán
szembenézzen minden olyan helyzettel, amely
nemesak az Egyesült Államokkal, hanem más
államokkal kötött egyezmény felmondásából
eredhet.

Páris: A kereskedelmi egyezmény felbontása a semlegességi törvény módosítását jelenti

Páris. (Rador.) A francia lapok részlete-
sen kommentálják az Egyesült Államok és Ja-
pán között fennállott kereskedelmi szerződés
felbontását. Roosevelt elnök — írják a lapok
— nyomást akar gyakorolni Japánra, hogy
amennyiben Tokió nem teljesítene az Egye-
sült Államok feltételeit, úgy teljesen elve-
szíti eddigi nyersanyagforrását, amit se-
honnan nem tud pótolni és ezt az erőfor-
rást legkevésbé tudja helyettesíteni a ter-
gelyhatalmak valamelyike.

Amennyiben sor kerülne a gazdasági rendsza-
bályok alkalmazására, úgy Japán petroleum-
szükségletét sem tudná fedezni. Ugyanekkor

az Egyesült Államok törvényhozó testü-
letei szigorúan kitartanak a semlegességi
törvény elmélete mellett, holott ez a diplo-
máciai lépés már a semlegességi törvény
módosítását jelenti.

A Le Figaro azt írja, hogy a kereskedelmi
szerződés felmondása a Japánnal való ellen-

ségeskedés megkezdését jelenti. A L'Oeuvre a
következőket írja: Ugy gondoljuk, hogy Roo-
sevelt elnök ezzel a lépésével

Anglia segítségére akar sietni abban a pill-
anatban, amikor Nagybritannia megkezd-
te tárgyalásait Japánnal,

hogy ezáltal mérséklésre bírja a japán kor-
mányt és letörje ellenállóképességét, mert va-
lószerűnek látszik, hogy

a tulzott japán követelések Róma és Berlin
biztatására hangzottak el.

Páris. A Matin a következőket írja: Az
amerikai—japán szerződés felmondási idejének
lejártá után, tehát hat hónap múlva

az Egyesült Államok a megtorló intézke-
dések egész sorát fogja alkalmazni Ja-
pán ellen.

A Petit Journal azt írja, hogy az Egyesült Ál-
lamok kormánya 1940. január 26-án kijelenti,
hogy Japán és Kína között hadiállapot áll fenn
és ennek megfelelő intézkedéseket hajt végre.

Róma: Az U. S. A. magatartása megerősíti a tengelyt

Róma. (Rador.) a Giornale d'Italia a japán-amerikai kereskedelmi szerződés felmondásának ügyével foglalkozva megállapítja, hogy

Roosevelt támadólag lépett fel egy parancs uralmi ország ellen, a demokráciáknak Japán elleni háborújára számítva.

A francia sajtó ugyanezt a jelentőséget tulajdonította az Egyesült Államok elnöke ténykedésének, amelyet Angliával egyetértésben alkalmazott.

Nagybritannia engedékenysége Japán iránt csak manőver, amelynek célja az időnyeres anélkül, hogy kompromittálna Anglia kínai politikáját. De Japán folytatja eddigi politikáját, amelynek bizonyítéka, hogy augusztus 25-én Japán tábornokból, ban-

károkból, iparosokból, repülőkből és haditengerészeti tisztekből álló küldöttség érkezik Nápolyba,

amelynek tagjai olaszországi látogatásuk után résztvesznek a müncheni nemzeti szocialista nagygyűlésen, valamint a Róma elleni fascista felvonulás emlékünnepein. A küldöttség különben érintkezésbe lép a német és olasz kormányokkal.

Német kölcsön Japánnak

Berlinből jelentik: A Berlinben pénteken folytatott tárgyalásokon megbeszéltek a japán-német kereskedelmi és fizetési egyezményt. Az árucserére vonatkozólag új rendszert vezettek be. Hírek szerint Németország nagyobb kölcsönt folyósít Japánnak.

London is felmondja a Japánnal érvényben lévő kereskedelmi szerződést?

London. Az United Press szerint az angol kormány megfontolás tárgyává teszi, vajjon nem volna-e tanácsos felmondani az 1911-ben kötött angol-Japán kereskedelmi szerződést, ami egyértelmű lenne az angol és amerikai távolkeleti közös politika helyreállításával.

Tientsin. Észak-Kínában az angolelmenes hangulat egyre erősödik. Az angol árukat bojkottálják és a rádió felhívja a lakosságot, hogy csakis japán árukat vásároljanak. Az összes angol termékeknek, — mondják, — el kell tűnniök Észak-Kína területéről.

Toni közoktatásügyi alminiszter előadása Aradon a román monarchiáról és a dinasztiaról

Előadás után elutazott Aradról az alminiszter

Pénteken délelőtt 9 óra 48 perckor érkezett meg Bucureştiből Toni közoktatásügyi alminiszter, akit az aradi állomás ünnepélyesen fogadtak az aradi hatósági és az iskolaügyi vezetőségek.

Az aradi állomáson a bucureştii gyorsvonat érkezését Stinghe Dumitru ezredes, vármegyei prefektus, Dogaru és Igrisan tanfelügyelők, továbbá Bartolomeu Popescu, a tanítók továbbképző tanfolyamának vezetője várták. Toni alminiszter a hivatalos üdvözlések után gépkocsival a központi szállodába ment, ahol kipihente az utifáradalmait.

Délelőtt 11 órakor az alminiszter kísérete társaságában a Kulturpalotához hajtatott, ahol Rigcutia Moise aradi alpolgármester üdvözölte, mint Aradváros vendégét.

Toni közoktatásügyi alminiszter ezután a Kulturpalotában a tanítók továbbképző tanfolyamának keretében megtartotta előadását, amelynek címe: "A román monarchia és dinasztia" címet adta. Az alminiszter, aki kitűnő előadó élvezetes értekezésben ismertette a román dinasztia történetét, I. Carol, I. Ferdinand uralkodásának részletes és a történelmi adatokban bővelkedő válaszolását.

Hosszasan időzött a modern Románia megteremtésében oly nagy szerepet játszó I. Carol nagyjelentőségű államfői ténykedésénél.

Beszélt a román állam kialakulásánál sorsdöntő szerepet játszó háborúkról, különösen a világháború előzményeiről és Romániának hadbalépését ismertette. Kegyeleplett emlékezett meg Ferdinand király háborús szerepléséről és arról a nagyszerű magatartásról, amellyel

Maria királyné a román nép elnem muló, hálattal szeretetét kiérdemelte.

Nagyrománia megteremtésének történelmi mozzanatait, az elhatározó események lepergését tárta ezután hallgatói elé az alminiszter, majd átért arra a szerepre, amelyet II. Carol király betölt a román történelemben. Annak a tájékozottságával beszélt színes előadásában Toni alminiszter az uralkodó tevékenységéről, aki közvetlen közlő szemléll az eseményeket. Beszélt a parlamentarisz korszak idejéről, kitért a román történelem eme szakaszának lezárására és

indokolta a királyi ténykedés ezirányú megnyilvánulásának feltétlen szükségességét.

Külön foglalkozott az előadó II. Carol király közművelődést terjesztő elfoglaltságával és kiemelte a társadalmi szolgálat megteremtésének fontosságát. Meleg hangon emlékezett meg arról,

milyen szoros kapcsolatot tart fenn az Uralkodó az ország tantestületével és megemlékezett, hogy II. Carol király kijelentette: "Ha nem lenne uralkodó és pályát kellene választania,

a tanítói foglalkozás elhivatottságát választaná a maga számára."

Méltatja az alminiszter a strajer mozgalom nagy jelentőségét, rámutatott arra, hogy ebben a nemzeti intézményben ma már milliányi ifjú nemzeti eszmék alapján történő irányítása folyik és hogy csak a strajer parancsnokok száma is meghaladja a tizezret. Megvilágította az Uralkodó nagy munkáját a nemzetvédelem terén és méltatja annak fontosságát, hogy

az országban megszűnt a mindenek felett való politizálás rendszere.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Popescu Bartholomeu a tanfolyam igazgatója mondott köszönetet az előadó alminiszternek, aki előadásának megtartása után a kora délutáni órákban már elutazott Aradról. A délután 1 óra 22 perckor induló gyorsvonattal Nagyvárad felé Máramaroszigetre utazott, ahol ugyancsak előadást tart.

Minden tartalékos tiszt rendezze katonai helyzetét!

A legfőbb hadvezetőség a következő hivatalos közleményt adta ki:

— A legfőbb hadvezetőség felhívja az összes tartalékos tisztek figyelmét, akik nincsenek tisztában a katonai helyzetükkel, vagyis nem tudják, melyik katonai egységhez tartoznak, vagy akik 1939-40-re több egységtől kaptak behívót, forduljanak a Nemzetvédelmi Minisztérium Személyi Ügyek Vezetőségé, 6. sz. tisztirodához, ahol megkapnak minden felvilágosítást. Kérésükben ugyanakkor ki kell mutatni

polgári helyzetüket és utolsó lakhelyüket.

A polgári hatóságokat és magánvállalatokat ezúton hívjuk fel, hogy a tartalékos tisztek, tisztviselők katonai helyzetét ellenőrizzék és akiknek nincsen rendben a katonai helyzetük és nem tudják, hogy melyik egységhez tartoznak, azokat át fogják adni a katonai törvényszéknek.

A legfőbb hadvezetőség főnöke, katonai vezérinspektor, tábornok, adjutáns: Fl. Tanescu sk.

Magyar törvényhozók és a Népközösség főtitkárának kihallgatása Calinescu kormányelnöknél

A kormányfő elé terjesztették a magyarság napirendi kérdését

Bucureştiből jelentik: Calinescu Armand kormányelnök együttes kihallgatáson fogadta dr. Gyárfás Fiemér szenátort, Kovács Károly s Tompa Lajos képviselőket, valamint dr. Mikó Imrét, a Magyar Népközösség főtitkárát. Az együttes kihallgatás során több, az országban élő magyarságot érintő kérdést tettek szóvá, így többek között azt, hogy egyes helyeken az idegen állampolgárokra kirótt írtéket követelték az állampolgárság nélkül maradt és honosságért jelentkező magyar faji származású polgároktól. A kormányelnök azonnal intézkedett, hogy ilyen esetekben mindaddig ne történjen meg az írtékek kiróvása, amíg a tegnap megjelent ismeretes új állam-

polgársági törvény alapján a magyar faji származású polgárok honossági helyzete rendeződik.

Szóba került a kihallgatáson az ingatlan átruházásokkal kapcsolatos állami elővásárlási jog gyakorlása, valamint a közgazdasági választások ügye, amelyekre előreláthatólag szeptember második felében kerül sor.

A kormányelnök megemlítette, hogy a kormány folyósította a hitfelekezeti tanítók államosgályát, mire ezzel kapcsolatosan a magyar küldöttség tagjai felhívták a figyelmét a protestáns lelkészek kongrua-kiegészítésével kapcsolatos óhajra és rámutattak ennek szükségességére.

Letartóztatták a szlovákiai magyar párt harmincöt tagját

Több magyarpárti vezető lakásán házkutatást tartottak

Pozsony. A szlovákiai Aranyosmaróton a szlovák hatóságok harmincöt magyar férfit és nőt tartóztattak le, valamennyiüket beszállították a nyitrai ügyészség fogházába. Az őrizetbevetettek kivétel nélkül a szlovákiai magyar párt tagjai s a társadalom legkülönbözőbb rétegeiből kerültek ki. A napokban több magyarpárti vezető lakásán házkutatást tartottak.

Leugrott a harmadik emeletről egy fiatal kolozsvári tisztviselő

Kolozsvárról jelentik távbeszélőn az Aradi Közlöny tudósítója: A Regele Ferdinand-uton lévő Minerva-palota egyik lakója különös fel-fedezést tett péntek reggel. A lakó megdöbbenve látta, hogy

a világitóudvar kövezetén egy eszméletlen fiatalember összetört teste fekszik.

Azonnal értesítette a rendőrséget és a mentőket és a megindult vizsgálat nyomában abból a feltevésből indult ki, hogy a fiatalember az egyik emeleti lakásból ugrott vagy esett ki. A nyomozás során megállapították, hogy az illető

Orbán László a Minerva biztosítótársaság fiatal tisztviselője, aki öngyilkossági szándékból ugrott ki harmadik emeleti lakásának ablakából.

Azt is megállapították, hogy előzőleg nagymennyiségű kábítószerrel vett be a fiatal férfit, akit a mentők haldokolva szállítottak be a kórházba.

Tiltott határátlépés miatt

Két évre ítélte a hadbíróság egy szatmári fiatalembert

Kolozsvár. Morgenstein Ferdinand szatmári fiatalember a tavasz folyamán átszökött Magyarországra, de négyheti ott-tartózkodás után a honvágy visszakergette Szatmárra. Amikor azonban a román határhoz ért, a határőrök előgták és át-kísérték a kolozsvári katonai törvényszékhez. Morgenstein fölött most itélkezett a katonai törvényszék és a vádlottat 2 évi fogházra, valamint öt évi jogvesztésre ítélte.

Őfelsége II. Carol király az országőr-intézményről és a belpolitikai helyzetről nyilatkozott a „Gringoire” című francia lap számára

A francia újságíró nagyérdekességű cikkében részletesen ismerteti a román vezető köröknek az egyes külföldi államokról alkotott véleményét

Páris. A „Gringoire” című nagy francia hetilap cikket közöl Raymond Recouly tollából, „Kihallgatáson Őfelsége II. Carol román királynál” címmel. A cikk a következő:

— Abban a szerencsében részesültem, hogy 3 nappal Bucurestibe való érkezésem után Őfelsége II. Carol király kihallgatáson fogadott. Ugyanezen a helyen több mint egy negyedszázaddal ezelőtt, néhány évvel a világháború kitörése előtt a jelenlegi uralkodó nagybátyja, az agg I. Carol király, a modern Románia megteremtője fogadott.

Az új palota második emeletén...

A francia újságíró ezután néhány meleg szóval visszaemlékezik néhai I. Carol királlyal történt találkozására, majd így folytatta cikkét:

Őfelsége II. Carol király az új palota II-ik emeletén levő dolgozószobájában fogadott. Első szavaimmal azt a csodálatot fejeztem ki, hogy mennyire megcsodáltam azt a várost, amelyet hosszas idő után láttam viszont s amely annyit változott azóta.

— Sokat dolgoztunk, — válaszolta az Uralkodó — sokat dolgoztunk s Isten segítségével még többet fogunk dolgozni. Kész vagyok arra, hogy példát mutassak s minden erőfeszitésem arra irányul, hogy népem minden rétegét a munkaszeretetre buzdítsam.

Az Uralkodó nyilatkozata az Országőr-intézményről

Az újságíró ezután megkérdezte az Uralkodót, hogy milyen eszmény vezette az Országőr-intézmény megteremtésében.

— Tudom, — mondotta az Uralkodó — az Országőr-intézményt gyakran összehasonlítják a nagy szomszédországok intézményeivel, jóllehet azoktól nagyon sokban különbözik. Senkit sem óhajtok utánozni. Meg vagyok győződve arról, hogy ami megfelel egy népnek, az nem felel meg a másoknak és viszont. Sokat dolgoztam magamban e terven s amikor elérkezett az ideje, — megvalósítottam. Azt akartam, hogy népemnek, amely kilencven százalékban földművelő nép, egyesítsem erkölcsi értékeit, az embereket elvonjam anyagi gondjaiktól, hogy irányítást kapjanak s rendet tanuljanak. A kezdettel kezdtem: a gyermekekkel. Az elemi iskolai tanítók kitűnő segítőtársaim. Rendszeres gyakorlatoknak kell alávetni a gyermekeket s ebben a tekintetben kitűnő példa a cserkészlet, ahogyan azt Baden Powell annakidején megalkotta, de amit mi teszünk, sokban különbözik az ő mivétől, amely utóbb nemzetközi jelleget öltött. Mi ezzel szemben azt akarjuk, hogy a nemzeti érzés fejlődjen ki s gyermekeink, valamint felnőtteink érezzék, hogy sok és hatalmas gyökér köti őket román hazájukhoz. Sok akadállyal találkozunk, különösen, amíg az elemi iskolai oktatástól a középiskolai oktatáshoz eljutunk. A tanárok, akikben bizakodunk, nem értették meg kellően, hogy mit várunk tőlük, de eréllyel, jóakarattal és jókedéllyel mégis el fogjuk érni céljainkat.

A francia újságíró ezután Románia jelenlegi belpolitikai helyzetére tért át.

A belpolitikai változások

— A régi parlamenti rendszert, amely mindenütt túlélté magát, teljesen újjal helyettesítették. Ez a jelenség nemcsak Romániában mutatkozik, eltekintve Németországtól és Olaszországtól, más államok, melyek vitathatatlanul különböznek a német és olasz rendszerektől, mint például Lengyelország és Portugália, — hogy csak ezeket említsük — valamennyien

megerősítették a végrehajtó hatalmat.

— Meg kellett hozni a szükséges elhatározásokat — mondotta az uralkodó. — A parlamenti rendszer tehetetlensége sokféleképpen mutatkozott. Egyik ilyen jel volt a politikai pártok lehetetlenül nagy száma. Az utolsó választásokon husz-huszonkét párt vett részt. Mi szükség volt erre, mi volt a különbség az

egyes pártok között? Senki sem tudna erre felvilágosítást adni. Nem programbeli, hanem

Románia nem mondott le a béke megmentése reményéről

A francia újságíró ezután — saját felelősségére — a következőkben foglalta össze az ország vezetőinek külpolitikai felfogásáról alkotott benyomását. Európa jelenlegi helyzetével a legkomolyabban foglalkoznak, meglepő azonban — noha kétségtelenül jó okaik vannak erre, — hogy biznak a béke megmentéséhez szükséges eszközök létezésében. Minden elővigyázatossági intézkedést megtesznek az ország nemzetvédelmének erősítésére, de nem mondtak le a béke megmentésének reményéről. Honnan származik ez a derűlátás? Erre az újságíró nem tud feleletet adni, de úgy látja, hogy Romániában biznak a danzigi kérdés Németország és Lengyelország közötti elrendezésében, amivel sötét felhő tűnne el Európa egeről. A román nemzet tulnyomó többsége, különösen az előkelőbb osztálybeliek, akiknek befolyásuk van az ország irányításában, sok és mély okból egész lelkiükkel a demokratikus államok, Franciaország és Anglia mellett vannak. A románok azt várják, hogy a nyugati államok kormányai és közvéleménye ismerjék el az ország helyzetének rendkívüli nehézségeit és ehhez irányítsák magatartásukat. Igazságtalan volna a mi részünkről, — írja az újságíró — ha többet remélnénk Romániától, mint a mennyit lehet és amennyit tenni akar. Földrajzi helyzete, közgazdasága, kereskedelmének, iparának, mezőgazdaságának életérdekei szorosan Németországhoz kapcsolják. Amikor érett megfontolás után Németországgal egyezményt kötött, mi — franciák — követtünk el hibát, ha többet láttunk ebben a meggyezésben, mint amennyit Románia tett. Romániának oka volt arra, hogy bosszankodjék. A magyarokkal és bulgárokkal, közvetlen szomszédjaikkal való viszonyukban a románoknak az a véleménye, hogy ezek az államok visszavonhatatlanul a tengelyhatalmakhoz kötötték sorsukat s ezen valószínűtlen, kivételes eseményektől eltekintve, semmi sem változtathat. Romániában csodálkoznak, hogy a tengelyhatalmakkal szembenálló népek soraiban, főként Angliában vannak még olyanok, akik ebben a tekintetben illúziókat táplálnak.

csak személyi, tehát magánérdek-különbségek voltak s ezek mindinkább a nemzeti érdekek elé tolakodtak. Így lehetetlenség és zürzavar volt az eredmény. A kormányzás motorja akadozott azok között a rendkívüli nehéz körülmények között, amelyekben átmentünk, feltétlenül szükséges volt, hogy mást keressünk és mást találjunk. Ezt meg is tettük.

Az uralkodó szándékosan általánosságok között maradt és nem célzott különleges tényekre, amelyek még élénk emlékezetben vannak, különösen a vasgárda összeesküvésére, mely ha szabadon fejlődött volna tovább, nagy veszedelembé döntötte volna az országot.

— Calinescu miniszterelnökben, — mondotta az uralkodó, — olyan munkatársat találtam, akiben teljesen bizom. Öröm, egy, a magam korában lévő emberrel együtt dolgozni. Teljesen megértjük egymást, egy nyelven beszélünk.

Ezután külpolitikai kérdésekről volt szó és a beszélgetés során szó került az összes európai államokról. Őfelsége, a király a legszélesebbkörű és a legpontosabb ismeretekkel rendelkezik a helyzetről s naponta tájékozik az apróbb tények felől is.

Nincs talán konzervatívabb állam, mint Anglia — mondotta egyik román államférfi. — Bulgáriát illetően sok angol ugyanazon véleményen van, mint Gladstone idejében. Ezek az angolok azt hiszik, hogy a bolgárokat, bizonyos, Románia számlájára tett engedményekkel meg lehet nyerni. Ezek az engedmények haszontalanok lennének és ezért nem is teszünk meg azokat.

A Szovjetunió tekintetében a románok véleménye körülbelül az, mint a lengyeleké. — írja a francia újságíró. — Véleményük szerint a szovjet szerződésnek nincs akkora értéke és fontossága, mint ahogyan kormányaink gondolják. Sztalin akár aláírja, akár nem ezt a szerződést, csak egyetlen célt követ, a Szovjetunió és a bolsevizmus érdekeit és ez a számára egyértelmű egy borzalmas, véres európai háborúval, amelyben az európai nemzetek elpusztítanak egymást s amelyből Sztalin távolmaradna, hogy alkalmas pillanatban érintetlen erejével közbelépjen a kommunista-kormányzat megvalósításának érdekében. Mind a románok, mind a lengyelek ösztönös, de nem indokolatlan bizalmatlansággal viseltetnek az oroszokkal szemben, viszont teljes bizalommal vannak a törökök iránt.

Hangoztatta az újságíró, hogy a román külpolitika Őfelsége a király közvetlen vezetése alatt áll. Az Uralkodó bölcs és bátor vezér és az ország bizalmától kísérve hozza meg a szükséges döntéseket. Románia tudja, hogy ha az idők rosszabbodnának is és ha vihar törne ki, a legjobb kormányos vezetése alatt áll.

URANIA Tei.: 12—32.

Minden idők legizgalmasabb és legcreditibb expedíciós dzsungel-filmje!

„TRADER-HORN”
„HARCBAZ AZ OSERDŐVEL”

Ezideig még nem látott különleges állatfajták!
Hüllők és vadállatok harca! Élet-halál küzdelem
Afrika járhatlan dzsungeljében!

Rendezte: W. S. VAN DYKE
„Sanfrancisko puszta” és az „S. 265 Jeanette Mac-Donald
filmmozdonyok rendezője.

8 (mat.), 5, 7.15, 9.30

Olcsó helyárak!

Kik vesznek el és kik szerezhetik meg a román állampolgárságot?

Az új rendelet törvény indokolása — Háromhavi utóbbi határidő állampolgársági jelentkezésre, amely nem vonatkozik ama lakosokra, akik revízió alá esnek

Az Aradi Közlöny legutóbbi számában két cikkben is foglalkoztunk azzal az új állampolgársági rendelet törvénnyel amelyet Őfelsége II. CAROL király, CALINESCU kormányelnök és IAMANDI igazságügyminiszter előterjesztésére szentesített. A nagyleletőségű új törvényrendelet intézkedéseit az eredeti szöveg alapján ma az alábbiakban ismertetjük teljes részletességgel.

A rendelet törvény jelentősebb módosító, illetve kiegészítő intézkedései a következők: 28-ik szakasz, második bekezdése:

„A román származás megállapítására elegendő, ha szülők egyike etnikai román eredetű.”

A 41. szakasz második bekezdése az állampolgárság elvesztésének esetei közé ezeket iktatja be: „(Megvonható az állampolgárság attól, aki)

titokban és csalárd úton elhagyta az országot, tekintet nélkül arra, hogy milyen okból, vagy azért, hogy kivonja magát a katonai szolgálat, vagy a nemzetvédelemmel kapcsolatos bármely kötelezettség teljesítése alól. A vagyon elvesztéséről intézkedő 53-ik szakasz új bekezdései a következőket tartalmazták:

„Az államnak elővételi joga van az ilyen módon likvidált javakra. E jog gyakorlása az államra nézve kötelező.

Az elővételi jogot az államnak a vagyon elvesztést kimondó végleges ítélet keltétől számított

két hónapon belül kell gyakorolnia.”

Az utolsó bekezdés kimondja, hogy az eljárás kiterjeszthető a feleség és a gyermekek vagyonára is.

akik állampolgárságának elvesztését a miniszter tanács mondja ki.

A módosított 60-ik szakasz szerint a honosítási bizonyítványt 3000 lei állami és 2000 lei bírósági illeték terheli.

Az elismerési bizonyítványt, mellet született románok kapnak, nem terheli semmilyen illeték.

Az ugyancsak módosított 62-ik szakasz a következőket tartalmazza:

A csatolt tartományok lakosai annexió általi román állampolgárok, ama feltételek keretében, amiket a békeszerződések irnak elő s ahogyan e feltételeket az 1924. február 24-iki törvény értelmezte és alkalmazta.

Azok, akik különböző okok miatt nem tettek eleget idejében az 1924-iki állampolgársági törvény előírásainak, jelen törvény kihirdetésétől számított három hónapon belül az állampolgársági névjegyzékbe való felvételüket kérhetik.

A csatolt tartományokban élő, 1924. február 24-ike előtt született

kiskoru, árva és ismeretlen apától származó gyermekek.

akiket az állampolgársági névjegyzékbe összeállításakor nem írtak be hivatalból e névjegyzékbe és sem az őket gondozó intézmények, vagy személyek nem kérték beírásukat.

a jelen törvény kihirdetésétől számított három hónapon belül felvehetők az állampolgársági névjegyzékbe.

A jelen törvény szakasz 2-ik és 3-ik bekezdésében jelzett személyek az állampolgársági névjegyzékbe való felvételét a névjegyzékbe összeállításakor illetékes községi (városi) vezetőségek végzik az érdekeltek kérésére. Ezeknek bizonyítaniuk kell, hogy az egyesülés időpontjától kérésük benyújtásáig

nem vettek igénybe semmilyen más állampolgárságot.

Az új összeállított névjegyzékeket az illetékes községek (városok) bírái (polgármesterei) legkésőbb a kérvényezési időpont lejártától számított 20 napon belül be kell nyújtásuk az igazságügyminisztériumhoz.

felülvizsgálás és jóváhagyás végett. Az igazságügyminisztérium jóváhagyása alapján, amelyet miniszteri határozattal közölnek.

a névjegyzékek véglegesekké válnak.

és azokat megküldik a községi vezetőségeknek az állampolgársági nyilvántartóba való bevezetés végett.

E névjegyzékekben szereplőket úgy tekintik mint akik az 1924. évi törvény alapján jutottak állampolgársághoz s így a jelen törvény egyetlen megszorítását sem alkalmazzák velük szemben.

A felvételi kérelmet tartalmazó kérvények beíratmentesek.

A csatolt tartományok ama lakosait, akik a jelen törvény szakasz rendelkezései értelmében nem kérik az állampolgársági névjegyzékbe való felvételüket, úgy tekintik, mint akik lemondottak a román állampolgárságról.

Az utolsó szakasz kimondja, hogy a jelen szakasz

nem vonatkozik azokra, akiknek állampolgársága felülvizsgálás alá esett.

Az új rendelet törvény indokolása

Az új rendelet törvény indokolása a következőket tartalmazza:

— Miniszter Urak! Az a szükségesség,

Az 1924-iki névjegyzékgől kimaradtak

— Tekintetbe vettünk továbbá bizonyos ténybeli állapotokat, amelyekre nézve miután az 1939. január 19-iki törvény kihirdetésekor nem voltak egész teljességükben ismeretesek, az említett törvény nem tartalmaz teljességgel méltányos megoldásokat. Ezért arra törekedtünk, hogy a jelen rendelet törvény javaslatban ezeket a hiányosságokat is orvosoljuk. A csatolt tartományokban élő elhagyott, árva vagy ismeretlen apától származó gyermekekről van szó akik 1924. február 24-ike előtt születtek. Ezek, miután az akkori állampolgársági törvény által előírt határidőn belül nem vezették be hivatalból az állampolgársági névjegyzékbe, állampolgárság nélkül maradtak, noha ennek elnyerésére megvolt minden törvényes joguk. Megállapítást nyert továbbá, hogy közel százezer román család fő, akiknek tulajdonképpen többé-kevésbé román nemzetiségű, különböző okokból ki maradtak az állampolgárok névjegyzékéből, ma pedig a legsúlyosabb körülmények között vannak. Tekintettel arra, hogy az ut, amelyet ezek részére az 1939. január 19-iki törvény az állampolgárság elnyerésére előír, gyakorlati szempontból tulajdonképpen veszélyes, — mivel az állampolgársítás és elismerés formái, e nagy számot tekintve, több évet vennének igénybe — az említett törvény 62-ik szakaszához új bekezdést pótolunk, amely utólsó határidőként három hónapot nyújt az érdekelteknek, amelyen belül az illetékes községi (városi) vezetőségtől az állampolgársági névjegyzékbe való felvételüket kérhetik, természetesen a törvényes feltételek betartásával, ugyanakkor a névjegyzék jóváhagyásának és véglegesítésének jogát az igazságügyminisztériumra ruházza. Ez az intézkedés nem vonatkozik azokra a lakosokra, akinek állampolgársága az 1938. január 22-iki 169. számú dekrétum értelmében

amelynél fogva az országnak néhány hónappal ezelőtt zászló alá kellett hívnia egyes régebbi korosztályokat, nyilván valóvá tették egyes kisebbségeknek a nemzetvédelmi intézkedések alól kibuvót kereső megnyilatkozásait. A kormánynak e határozatával kapcsolatban jelentések érkeztek hozzánk egyes kisebbségek esetéről, akik, hogy kivonják magukat az összpontosítás alól, titokban átlépték a határt lovakkal, szekerekkel más olyan holmikkal, amelyek rekvirálás alá esnek volna. Ilyen körülmények között, ha egyfelől nem állhat fenn kétség ezeknek a kisebbségeknek az ország iránti érzelmei tekintetében, másfelől úgy hisszük, nem kevésbé sürgős és szükséges, hogy az állam intézkedéseket fogantatosítson az ilyen polgárok ellen, akik a néhány hónappal ezelőtti súlyos órákban nemzeti érdekeink ellen nyilatkoztak meg.

— A román állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről szóló törvény 41-ik szakaszának második bekezdése úgy intézkedik, hogy az az állampolgár, aki katonai kötelezettségei teljesítése elől külföldre szökött, büntetesként elvesztheti a román állampolgárságot. A fent jelzett, valamint a jövőben felmerülhető esetekre nézve — (mivel nagyon lehetséges, hogy valaki más tényekben is bűnösnek találtsék, mint amit kimondottan a katonai szolgálat alól kibuvás jelent, olyan tényekben, amelyek viszont természetüknek fogva mégis a nemzetvédelmi kötelezettségek teljesítésének elmulasztását jelentik) — az említett szakaszban foglalt intézkedés elégtelennek látszik. Ezért, minden nehézséget elhárítandó, továbbá, hogy lehetőség nyíljon azoknak a személyeknek a román várból való eltávolítására, akik láthatóan és kétségtelenül elcsúsztak az államnak, rendelet törvény javaslatot készítettünk, amely 41-ik szakaszának második bekezdésében leszögezi, miszerint mindazok elvesztik a román állampolgárságot, akik azért távoznak el az országból, hogy a katonai szolgálat, valamint a nemzetvédelemmel kapcsolatos bármely más kötelezettség teljesítése alól kivonják magukat, továbbá, akik tekintet nélkül az okokra, titokban és csalárd módon átléptik a határt.

— Ugyanakkor az állampolgársági törvény 46. és 53-ik szakaszainak kiegészítéseképpen módosítottuk ezen utóbbi szakaszt olyan értelemben, hogy a vagyonlikvidálási eljárás miniszteri határozat alapján kiterjeszthető a feleségre és a gyermekekre és ezek is elvesztik a román állampolgárságot az állampolgárság megvonásával büntetett férjvel együtt. Végül pedig, hogy elhárítsunk minden esetleges, a vagyonlikvidálási eljárás során az érdekeltek által megkísérelhető meszterkedést, az 53-ik szakaszban előírtuk az állam elővételi jogát, amely ezt a jogot két hónapon belül köteles gyakorolni. Ugy véljük, hogy ezekkel a bővítésekkel az állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről szóló törvény még hatásosabb eszközzé vált a román közösség és az állam érdekeink biztosítására és megvédésére.

ben felülvizsgálás alá esett.

— Tekintetbe véve végül az 1939. január 19-iki törvény egyes szövegezési fogyatékososságait és hiányosságait, amelyek a törvény hat hónapos alkalmazása során váltak nyilvánvalókká, e célból módosítottuk a 10, 11, 13, 18, 23, 28, 33, 54, 60, 65, 66 és 68. szakaszokat.

Harc az ír terroristák ellen

London. Ma este emelkedik törvényerőre az ír terrorista hadjárat leküzdését célzó törvény, amely az Angliában tartozkodó ír terroristák kitoloncolását fogja követni. Az elfogott merénylők ellen ezentul gyilkosság címén indul eljárás, ami az angol törvények szerint halálal büntetendő.

Miközben a lordok házában az ír terroristák megfélemezésére szolgáló törvényjavaslat kérdésén tárgyalták, az épületet mindenütt rendőrök őrizték. Tíz perccel azután, hogy a törvény jogerőre emelkedett, Game London városának rendőrfőnöke rádióon keresztül adott utasításokat a törvény végrehajtásáról.

Dublin. (Rador). De Valera minisztertanácsot hívott össze, hogy megvizsgálja az ír terroristák angliai tevékenységét.

Corso, nyitott tető. 3, 5, 7.15, 9.30 órák.
Szenzációs kettős műsor:
I. GRACE MOORE „Argentínai szerelem”
II. „MISTER ZERO” A borzalmak embere
Paramount hirdető.

Sportvonat Budapestre Utlevel nélkül,

csak egy személyazonossági igazolvánnyal. Aradról indul augusztus 10-én. Budapestre vissza augusztus 16-án.

Az utazás ára Lei 1800

személyenként oda-vissza, számozott 3-ik osztályu vagonokban.

A budapesti szálloda és kirándulások költsége leiben fizethető!

Jelentkezési határidő augusztus 2-ig.

Jelentkezések:

„EUROPA-ROMANIA”

menetjegyirodában

SÁNDOR

könyvkereskedésben

Szemben a megyei prefekturával.

Petőfi utolsó verse

Az utolsó rimtől
az utolsó napig

Ilyés Gyula Petőfi-könyvéből vesszük az alábbi sorokat, melyekből megtudjuk, mit csinált, hogy élt, milyen borzalmakon ment át a nagy költő az utolsó rimtől az utolsó délelőttig...

Szörnyű idő...

Petőfi 90 évvel ezelőtt, 1849. nyarán írta ezt a verset Mezőberényben. Július 22-én bucsuzott el feleségétől, július 31-én már halott volt.

Szörnyű idő, szörnyű idő!
S a szörnyűség mindegyre nő.
Talán az ég
Megesküvék,
Hogy a magyart kilrta,
Minden tagunkból vérezünk,
Hogyis ne? Villog ellenünk
A félvilágnak kardja.

És ott elől a háborn
Csak kisebb baj; a szomorubb
Mi hátul áll,
A döghalál.
Beh kijutott a részed
Isten csapásából, ó hon!
Folyvást arat határidon
Két kézzel az enyészet.

Egy szálig elveszünk-e mi?
Vagy fog maradni valaki,
Leírni e
Van fekete
Időket a világnak?
S ha lesz ember, ki megmarad,
El tudja e gyászolgokat
Beszélni, mint valának?

S ha elheszéli úgy amint
Megértük ezeket mi mind:
Akad-e majd
Ki annyi bajt
Higyen, hogy ez történet?
És e beszédet nem veszi
Egy örült rémülés-tell,
Zavart ész meséjének?

Ez Petőfi utolsó verse.

Aztán újra visszaül a drámához, mely nagy mügonddal és alapossággal készült. A második jelenetnél szakad félbe, ahol Karaffa harminc hőhőrijával társalog.

Az orosz seregek lassan leereszkednek az Alföldre.

Mezőberény sem biztonságos hely többé. Előbb-utóbb belekerül az orosz harapófogóba. Az ezerszámra kinyomatott elfogató parancsból és személyleírásból egy-két példány az orosz tábori rendőrséghez is eljutott. De ha az oroszok bajokozás nélkül vonulnának is el nyomukban ott jönnek szimatolva a császár betanított kopói.

Magyarországon magyar férfi már csak a csatatéren érezheti biztonságban magát.

A költő Bemre gondol, Aradon át még nitva az ut Erdélybe.

Családostul szekerre is ül, de a lovak megbokrosodnak, a rud eltörök, az utat el kell halasztni. Másnap, ép ahogv elindulnának, a ház előtt kocszik el Egressy és Kiss Sándor, Bem futárja, akit az öreg egyenest az ő kedves fiáért küldött. De a költő — érthetetlenül — most egyszerre habozni kezd.

Nem volna-e jobb mégis Berényben meghuzódni?

De aztán enged az unszolásnak és utnak indul. Szerdán nősült, szerdára esett március 15-e, most is szerda van, szerencsés nap.

Juliától Tordán válik el, július 22-én

Nem készült a halálra.

Juliával vidám beszéd és tervezés között még lesétál megnézni a híres tordai hasadékot. Bemmel Bereckén találkozott össze, július 25-én. Mikor az öreg kocsiából megpillantotta a költőt, elküldte magát s kariát feléje nyújtja.

— Mon fils, mon fils, mon fils — ismételtgeti sirva, mikor egymás nyakába borulnak és összecsókolóznak.

— Fia ez a generálisnak? — kérdi valaki a körülállóktól. A gyász és veszély pillanataiban meglelt férfiak is eljárák magukat, ha kedves ismerőssel találkoznak.

A helyzet komoly. Az oroszok ellepték Erdélyt is.

Bem ép kapta a hirt, hogy Szászregennél megverték egy kis magyar csapatot. Vágtat hát oda az Erdővidéken át, viszi magával a költőt, akit ismét őrnaggyá nevez ki, állandóan maga mellett tart és

utközben Udvarhelyen föbelövet mitta egy

honvédőrmestert mert az nem hitte el hogy a nagyot tisztelni kell s kezét emelt a civilruhás fiatalemberhen őrnaggyára.

Iszonyu kaland. A költő hiába akarja megmenteni támadóját a haditörvényszéktől. Minél nagyobb a veszély, a fegyelemnek annál erősebb nek kell lennie.

29-én érnek Marosvásárhelyre. A költő szeretné maga után hozatni Juliát, jövőjükkel foglalkozik.

„Maid körülményesebben megvizsgáljuk Háromszékét, ha együtt utazzuk be, mint a fészket rakni akaró fecskék...”

Ez az utolsó levele Juliához.

Másnap, hogy megakadályozza az északi és déli orosz seregek egyesülését, a 2700 főnyi csapat megindul Segesvár felé.

Az oroszok — 16.000 gyalogos és lovas 24 ágyuval — meglepetésükben visszahuzódnak a merész kis öreg elől, úgy ahogv a ló megtorpan az egértől.

Csejt sejtének. Emberi ésszel a magyarok fölfejlődését csak színeli támadásnak tudják felfogni

s egész nap nyugtalanul várják az igazi ellenséget. Bemnek nem ez az első csinye.

A székekelyek, bár érzik az istenkísértést, remekül asszisztálnak neki. Fejéregyházától Seges-

várg kaszabolják a kozákokat.

Az ágyukat kezelő 15—16 éves fiúk ingre vetközve, diákos versenyzéssel az orosz tüzérség minden két lövésére hármát adnak le. Az öreg mozsarakkal mozgó alakokra, lehetőleg tisztekre célozgatnak s

ép az egyik tábornokot Skarjakint találják el. A csata jól indul.

Bem Fejéregyháza romjai körül, a dombon foglal állást. Egymásután küldi fiait rohamra, Merészen az ellenség ágvutelepeit akarja elfoglalni. Az oroszok ingerülten védekeznek.

Délután 5 óra felé az orosz óriás végre rájön, hogy ez a kis lilinuti tábor az egész ellenség, amelyet egyik markában összeronpanthatna.

A hatalmas sereg jobbról balról kinyújtja a kariát, a kukoricák és cserjék fedezete alatt a kozákok bekerítésre indulnak.

Ugyanekkor nekilendül a gyalogezred szuronvseprűje is. Az ütközet keserű öldökléssé válik.

Bem még Marosvásárhelyen megparancsolta a költőnek hogy maradjon hátra. Bem tudja, hogy mire vállalkozik.

A költő a parancs ellenére indult a sereg után, Egy kocsin, mert se lova, se fegyvere, még egyenruhája se volt.

Mikor a csata kezdetén Bem megpillantotta, haragosan rákiált, hogy térjen vissza azonnal a tartalékhoz.

(Mint tudjuk Petőfi nem engedelmeskedett a „szent öreg” parancsának. Ez volt a veszte. Ha Petőfi végrehajtja Bem parancsát, Isten tudja, milyen kincsekkel gazdagodott volna még a magyar irodalom.)

Megsemmisítette a közigazgatási Tabla az aradi közuti hidak használatával kapcsolatos városi rendeletet

Az 1938-ban kladott határozatot azért sérelmezték, mert megszüntette a nyugdíjasok és köztisztviselők hidvám mentesseget

Érdekes aradi vonatkozású döntést hozott a Temesváron működő helyi közigazgatási felülvizsgáló tábla. Még 1910-ben történt, hogy a város megállapodást kötött az akkori kormányval, amelynek értelmében a közuti hidakon a városvezetőségnek jogában állott vámilletéket szedni, ami alól azonban a megállapodás értelmében menteséget élveztek a köztisztviselők, nyugdíjasok, tényleges katonák és azoknak hozzátartozói. Hu-zonhét év mulva, 1937-ben az akkori városvezetőség szintén intézkedett a közuti hidak vámilleték szedésének rendezéséről, még pedig olyan formán, hogy szabályrendeletének ötödik szakasza tiszteletben tartotta az eredeti megállapodást. Ezt követően azonban 1938-ban a városvezetőség 42.807/1938, számú, októberben kiadott rendeletével úgy intézkedett, hogy ezt a két évtizede biztosított jogot, illetve kedvezményt megszüntette

és kötelezte a nyugdíjasokat, valamint köztisztviselőket a hidvámilleték fizetésére és csupán a tényleges katonák számára tartotta fenn a mentességet. A rendelet a polgármester számára fenntartotta a jogot, hogy esetenként hidvám mentességi jogosítványokat adjon ki. Crisan Aurel dr., ujaradi ügyvéd jogorvoslati alát és a Temesváron működő helyi közigazgatási felülvizsgáló bírósághoz fordult azzal a kérelemmel, hogy tekintve az adott jogviszonyokat, semmisítse meg a város vonatkozó határozatát. A bíróság most foglalkozott az ügyvel, teljes egészében helyt adott az ügyvéd érvelésének és érvénytelennek nyilvánította az aradi városvezetőség 42.807/1938. számú rendeletét. Egyben pedig úgy intézkedett a bíróság, hogy ennek a rendelkezésnek hatályát még a jogerős ítélet meghozatala előtt, tehát fellebbezésre való tekintet nélkül megszünteti.

Oktober végéig napolták el az angol parlamentet

London. Chamberlain az alsóház mai ülésén bejelentette, hogy a parlament ülését augusztus 4-től október 15-ig elnapolják és közben csak akkor fogják rendkívüli ülésre összehívni ha erre közérdekből szükség lesz.

A kassai Dóm sekrestyését gyanusítják a templom-rablással

Egy titokzatos nő szerepe, akivel Olenics sekrestyés a szlovák határon találkozott...

Budapestről jelentik: Nemcsak a magyar, de a külföldi sajtót is erősen foglalkoztatja az a titokzatos rablás, amely a kassai dombarton történt. Ismeretlen tettesek kirabolták a Szent Erzsébet székesegyház több százezer pengő értékű műkincseit s bár egész Magyarország rendőrsége bekapcsolódott a tettesek utáni nyomozásába, ezideig nem sikerült eredményt elérni.

Legutóbb jelentkezett egy tanu, aki a dóm sekrestyésére, Olenics Demeterre tett terhelő vallomást. Olenicsot a szlovák határ mentén látta, s ez a rendőrség előtt is még gyanúsabbá tette a sekrestyés szerepét. Amikor Olenicsot a rendőrségre elő akarták állítani, nyomma veszett. Rokonjai szerint betegsége miatt kórházba vétette fel magát, azonban a rendőrség ott sem találta Olenicsot.

Tegnap újabb fordulat következett be a dóm-rablás ügyében. A rendőrség ugyanis az

esti órákban megtudta, hogy Olenics titokban hazament a lakására és ott elrejtőzött. Azonnal előállították a rendőrségre, ahol kétségbeesve tagadta, hogy kapcsolatai lennének a domban történt tolvajlással.

Olenics szerepe még mindig nincs tisztázva. Olyan bejelentés is érkezett a rendőrségre, hogy Olenics a szlovák határon egy nővel találkozott, aki Szlovákiából surran át a határon, majd rövid beszélgetés után ismét visszatért szlovák területre.

FORUM Filmszínház. Telefon: 20-10.
Ma: 3. 5, 7.15 és 9.30-kor. MAI MŰSOR.

Minden idők legnagyobb filmje

TENGERI ŐRJÁRAT

Richard Greene — Nancy Kelly

ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgőncím: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 840 le | Negyedévre 210 le
Félévre . . . 420 le | Egy hó apra 70 le

Váljunk híressé..!

Korunkban többféleképpen válhatik híressé az egyszerű szürke polgár. Kinek ne volna vágya világhírnévre szert tenni? Melyik boldog balandónak ne fordult volna elő agyában, akár lefekvés után, akár amikor 40 fokos hőségben álmatlanul hánykolódott ágyán, hogy milyen pompás is volna a világlapok első oldalán szerepelni...? A legujabb út — feltűnően gyors és biztos — egyszerű leveleket írni. természetesen nem egyet, nem tízet hanem nagyban: ötvenezret, vagy százezret! Ebben az esetben nem kell sajnálni a nyomdai költséget, sem a járadékot, mert a betekert leveleket váratlan gyorsasággal meghozza a kamatlát. Miután tudjuk azt, hogy számtalan olvasó használja, majd fel utmutatásunkat közlünk két ilyen levelet, egészen rövid terjedelemben hogy fogalma legyen mindenkinek a levelek előállításának technikájáról. Vigyázzunk a levél bohókás és könnyed tónusára!

Ime.

..MY DEAR MR. VAGY MRS!

Bizonyára meglepődik, hogy levelemmel felkeresem, de nem nézhetem tovább, hogy Önt diktátora, külügyminisztere, belügyminisztere, propagandaminisztere, esetleg főnöke (a nem kívánt rész törölendő) az orránál fogva félrevezesse. En egy öreg tengeri lóka vagyok és szemem éleslátását nem homályosítja el holmi nártérdek, legfeljebb képviselő szeretnék lenni, de ez igazán mellékkörülmény és nem tartozik Önre. Én nyugodtan le merem írni, hogy Ön, ha továbbra is így haladunk, valósággal saját tragédiáját készíti elő. Éppen ezért kedélyesen bár, de felhívom figyelmét, hogy változtasson a helyzetén, egyébként még néhány levelet kan majd tölem, amelyekben továbbra is hasznos felvilágosításokkal szolgálok. Addig is good by, szerencsétlen áldozat, üdvözl az Ön öreg

LINK HALL-ie.

A válasz: (mert ez ugyanilyen célravezető. sőt..!)

..MR. LINK HALL!

Soraí váratlanul értek bár, de — (ilyenkor ajánlatos heucegni azzal, hogy hivatalosan támogatnak bennünket) nem sajnálom propagandaminiszteriumom pénzét, hogy néhány százezer példányban válaszoljak az Ön kértet felvilágosítására. Biztosítom Önt hogy diktátoromat, miniszterelnökömet, propagandaminiszteremet, főnökömet (nem kívánt rész törölendő) nem cserélem el az Önök divatimult politikusaival. Amit ők tesznek, az jól van téve, ha semmit sem tesznek, azt is jól teszik. Továbbá biztosítom hogy inkább beérem egy biztos állami szubvenciával, mint egy valószínűtlen képviselőséggel egy istenhátamögötti kerületben. A helyzetemen pedig akkor és úgy változtatok, ahogyan nekem tetszik, bár nem vagyok semmiféle tengeri állat, amirehöz Ön olyan találaton hasonlított magat. Üdvözl

CONTRA-LPH.

Ha ilyen levelek küldése illetve megválaszolása után sem foglalkozik velünk a világsajtó, legjobb, ha egyszer s mindenkorra lemondunk arról, hogy képviselők, állami levelezők vagy világhírességek legyenek belőlünk...

(bér—)

— IDŐJÓSLAT. Változó, jórészt borult idő, az ország nyugati részében a hőmérséklet süllyed.

— ZÜRICH TÖZSZEZÁRLAT: Páris 11.74 és egynegyed, London 20.74 és háromnegyed, New-york 44.12, Brüsszel 75.30, Milánó 23.30, Amsterdam 235.87 és fél, Berlin 177.85, Szófia 540, Prága 15.15 és fél, Varsó 83.50, Belgrád 10, Bucureşti 325.

— Fogmütétet haitottak végre Pál jügoszláv kormányzóhercegen. Londonból jelentik: Pál jügoszláv régenshercegen pénteken kisebb fogmütétet haitottak végre. A herceg állapota kielégítő.

— Szébenbe utazik Bujoiu nemzetgazdasági miniszter. Bucurestiből jelentik: Bujoiu nemzetgazdasági miniszter ma kihallgatáson fogadta Chelouche tel-avivi megbízottat, aki a palesztinai román kereskedelmi társulat elnöke. Bujoiu miniszter a szombati nap folyamán Szébenbe utazik, ahol a mintavásár megnyitására elnököl. Itt írjuk meg, hogy a szíriai küldöttség, amelyik Bucurestiben kereskedelmi egyezség megkötésén tárgyal, a Prahova-völgyébe kirándulásra ment.

— 75 százalékos vasúti kedvezmény a Marasesti-1 emlékünnepr résztvevőnek. Bucuresti. A Marasesti-1 csata emlékére rendezett ünnepségre résztvevő 75 százalékos kedvezményt karnak a személyvonatokon. A kedvezmény minden állomásról érvényes augusztus 3—6 között Marasestibe való utazáshoz és augusztus 6—8 között a visszautazáshoz.

— SZEPTEMBER HARMADIKÁN IRIÁK ALÁ A SZERB—HORVÁT MEGEGYEZÉST. Zágrábból jelentik: Mértékadó körök véleménye szerint a szerb—horvát megegyezést szeptember harmadikán írják alá.

— Cvetkovics jügoszláv miniszterelnök olasz kitüntetésé. Belgrád. Az olasz király és császár Cvetkovics jügoszláv miniszterelnöknek a Szt. Möríc és Lázár-rend nagykeresztjét adományozta. A magas kitüntetését szerdán nyújtotta át a jügoszláv miniszterelnöknek a belgrádi olasz ügyvivő.

— Dunai kikötőt épít Ujvidéken a Skoda-gyár. Ujvidékről jelentik: Gazdasági körök szerint a Skoda-üzemek a közeljövőben megkezdik egy dunai kikötőnek a megépítését, amely igen fontos szerepet fog játszani Ujvidék gazdasági életében.

DIANA

frissit, üdit.

— Angol lapvezért fogadott kihallgatáson Hitler. Berlin. Lord Kemslezt, egy angol újság-csoport tulajdonosát Hitler kihallgatáson fogadta.

— Másfélmilliárd értékű aranykincs kerül vissza Spanyolországba. Bayonne. Rador. A spanyol államkincshoz tartozó aranykészlet egy részét, 1 milliárd 500 millió frankot ma elindították a spanyol határ felé.

„Meglött Petőfi!”

Petőfi Sándor szellemét idézi ezekben a napokban az egész magyar nyelvterület. Erdély minden városában Petőfi-emlékünnepeket tartanak a nagy költő eltűnésének 90-ik évfordulóján. A legnagyobb szabású ünnepség vasárnap a fehéregyházi síkon zajlik le.

Erről beszélgetnek a legtöbb helyen és ebből az alkalomból kapjuk a következő kedves történetet, amely jellemző arra a nagy szeretetre, amivel a néphalhatatlan költőjének emlékéit ápolja. A lapokban az utóbbi hetekben többször volt szó a legujabb Petőfi-legendáról, hogy a költő nem halt el a csatamezőn, hanem orosz fogságba került, ahol magyar falut is alapított.

Olvasták ezt a falvakban is, ahol természetesen tovább folytatódott a legenda Petőfi buidosásáról. A napokban pesti vendégek érkeztek a faluba az egyik vendég a fehéregyházi készülődés során Petőfi versét kezdte szavalni hangosan. Ezt hallotta meg egy falusi néni. Rohant hát sebtében a szomszédába, ahol felkendezve újságotta:

— Jöjjön át hozzánk, szomszédasszony. Meglött Petőfi Sándor!

— Véres harcok hinduk és muzulmánok között Indiában. Hyderabad. Csütörtökön véres összeütközések voltak a hinduk és muzulmánok között. Az összeütközésnek két halott és 26 sebesült áldozata van.

— LAVINASZERENCSETLENSÉG ÉRTE A LENGYEL HIMALÁJA-EXPEDICIÓT. Londonból jelentik: Kalkuttai jelentések szerint a lengyel Himalája-expedíció súlyos lavinaszerencsétlenség érte. Hétezer méter magasságban az expedíció lavina alá került és Karsky az expedíció vezetője, valamint Klansert nevű társa meghalt.

— Árvíz Sziléziában. Berlinből jelentik: Az Odera-folyó kiöntött és különösen Sziléziában súlyos károkat okozott. A közlekedés némely helyen az áradás következtében megszakadt.

Szerencse

— Képzeld csak, egy négylevelű lóherét találtam!

— És szerencsét hozott?

— De még mennyire! Egy pénztárcában volt.

— Román országőrök látogatása Franciaországban. Párisból jelentik: A francia lakok vezetőhelyen foglalkoznak a román országőrök franciaországi látogatásával. Az Excelsior szerint a negyven román országőr, mint a francia—román barátság követe érkezett Párisba.

— A BÁNSÁGI NÉPKÖZÖSSÉG HIVATALOSAN KÉPVISELTÉTI MAGÁT A FEHÉREGYHÁZAI PETŐFI-ÜNNEPSÉGEN. Az Aradi Közlöny temesvári tudósítója jelentik: A bánági népközösség központi irodája a fehéregyházi Petőfi-ünnepségen képviselteti magát egy kiküldöttel. A bánági írók megbízásából pedig H. Kubán Endre helyez el Fehéregyházán az emlékművön koszorút és ebből az alkalomból kiáltványt is olvas fel, amit a bánági magyar írók szövegeztek meg.

Fizetik a nyugdíjat!

A pénzügyminisztériumtól pénteken reggel érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz a júliusi nyugdíjak kiutalása. Akik pénteken a délelőtti órákban érdeklődtek már abban a szerencsés helyzetbe jutottak, hogy megkaphatták illetményüket, de a kifizetés természetesen az egész szombati napon keresztül tart. Szombaton estig minden aradi nyugdíjasnak jelentkeznie kell júliusi illetményeiért.

— Darányi Kálmán beteg. Budapest. Darányi Kálmán volt miniszterelnök, a képviselőház elnöke megbetegedett. Orvosai megállapították, hogy cukorbeteg és nikotin-mérgezése van és a gyógykezelése hosszabb időt vesz igénybe. Betegsége miatt előreláthatóan csak a parlament őszi ülészáján fogja majd csak újból ellátni a nőki teendőit.

— A Davis Cup zágrábi zónadöntője. Zágrábból jelentik: A Davis-Cup zónadöntőjében Puncsecs 6:3, 6:1, 6:0 arányban győzött Göppert ellen. Henkel pedig 6:0, 6:1, 4:6, 6:4 arányu győzelmet aratott Mitics felett. Így az első nap eredménye 1:3. A versenyt szombaton és vasárnap folytatják. Menzelnak a karla kifiamodott, így nem indult a versenyen.

— Halálozás. Özv. Herrling Mihályné f. hó 28-án, életének 83-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 29-én, szombaton d. u. 6 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

— Július 30-án, vasárnap tartják meg a Szilvástélepi római katolikus templom bucsuját. A Szilvástélepi templomban, amelyet Szent Anna tiszteletére szenteltek, ezalkalommal Brunner Tibor minorita áldozópap nagy papi segédlettel mond ünnepélyes szentmisét és szentbeszédet. Az ünnepélyes szentmise kezdete délelőtt 10 órakor lesz. A templombucsur a arad.külvárosi és belvárosi római katolikus hívek körmenetben vonulnak fel.

— Feloszlatták a déltiroliak egyesületét. Bécs. A Wiener Zeitung közli azon rendelkezést, amelynek értelmében feloszlatták a déltiroliak egyesületét. Az egyesület javait elkobozták.

Kifosztották a csepeli templom kincseskamráját. Budapest. Tegnap ismeretlen tettesek betörttek a csepeli római katolikus templomba. A nyomozó közegek először azt hitték, hogy csak a perselyeket fosztották ki, utóbb azonban megállapították, hogy a betörők a templom arany és ezüst kelyheit magukkal vitték. Az elrablott kelyhek értékének összege még nincsen megállapítva. A nyomozás nagy eréllyel folyik.

— OTTHON CSÉPELHETNEK A MIKELAKAI ÉS GAJI GAZDÁK. A városvezetéség 24.887—1939. számú rendeletével engedélyezte, hogy a gájl és mikelakai gazdák lakásukra szállíthassák és ott csépelhessék a gabonát, mégpedig motorhajtású oséplőgéppel és a szükséges biztonsági intézkedések körülményeit alkalmazásával. A tűzoltóság parancsnoka és a gájl, illetve mikelakai előjáró helyszíni vizsgálat során állapítják meg a cséplés engedélyezésének feltételeit, amirehöz hozzátartozik a szomszédok előzetes hozzájárulási nyilatkozata. A cséplést végző mikelakai, vagy gájl lakosnak nyilatkozatot kell adnia, hogy ha gondatlanságból bármilyen kárt okoz szomszédainak, azért teljes anyagi felelősséget vállal.

— Katonatisztek súlyos motorkerékpárbalesete. Ploiesti. Constantin Huzarescu főhadnagy és Constantin Anghelescu hadnagy, amint Sinaiából jöttek motorbiciklin, súlyos közlekedési baleset áldozatai lettek. A törvényszék előtt egy gépkocsi hátulról beleszaladt a motorbiciklibe, amelynek két utasa súlyos sérüléseket szenvedett. A gázoló gépkocsi elmenekült. Egy azertanu áhítása szerint a gépkocsiban egy ismert ploiesti ügyvéd és orvos tartózkodott.

— Gépkocsiszerencsétlenség Spanyolországban 15 halottal. Valencia. (Rador.) Az Alicante és Valencia között közlekedő autobus összeütközött egy társaskocsival és felborult. Tizenöt halott és huszonöt súlyos sebesült maradt a helyszínen.

— Erőszakoskodó katonákat télt el a katonai törvényszék. Kolozsvár. Lungu Vasile és Antiguá Todor határőrkatonák a múlt év tavaszán behatoltak Ovalca Ana máramarosszigeti asszony lakására. Erőszakot követtek el a védtelen asszonyon és tettleg is bántalmazták. A katonai törvényszék Lungut 8 hónapi, társát egyévi fozházra kélte.

ATE GARDEN PARTY vasárnap 4 órától reggelig az ujaradi Tündérkertben Belépődíj 17 lel

Tekeverseny, tombola, szabad színpad, tánc, látványosságok, mókák

A budapesti Sportvonat utasainak figyelmébe!

Rendkívül nagy és széleskörű érdeklődés nyilatkozik meg annak a már intéményessé vált, olcsó és körültekintő módon rendezett sportvonatnak utáiránt, amely az Europa és a Wagons-Lits Cook utazási irodák rendezésében

augusztus hó 10-én indul Aradról Budapestre.

Az új sportvonat ezuttal is éppúgy, mint eddig, tágas, kényelmes és a legmodernebb Pullman-kocsik szerelvényeivel indul és minden egyes résztvevő számára külön számozott helyről gondoskodnak. Mondanunk sem kell, hogy az a tény, hogy

egy egyszerű fényképes hatósági igazolvány elégséges hozzá, hogy a sportvonat utasai átkeljenek a határon és hat napot tölthessenek a festői szépségekben éppúgy bővelkedő, mint fürdőzési alkalmakban gazdag magyar fővárosban.

az új sportvonat útját külön élvezetté teszi: az ut olcsósága pedig, utlevél és vízumdíjak nélkül, külön is csábító alkalom rá, hogy egy hétre ki-ki kiszakithassa magát a mindennapos gondok közül és kedve szerint töltsen el idejét.

A sportvonatot szervező és vezető utazási irodák, az Europa és a Wagons-Lits Cook aradi irodáinak vezetőségei külön is hangsúlyozzák, hogy

mindenkj egyformán résztvehet a sport-kiránduláson, nemre, vallásra, vagy éppen nemzetiségre való tekintet nélkül.

ha augusztus 2-ig bejelenti részvételt és felmutatja fényképes igazolványát. Az eddigi Sportvonatok osztatlan népszerűsége ezuttal is komoly garanciával szolgál arra, hogy a két előkelő nemzetközi utazási iroda szervezői

ezuttal is minden gondtól és kényelmetlenségtől mentesíteni fogja az idején jelentkező utasokat,

akik a budapesti tartózkodásuk és ellátásuk költségeit is leiben fizethetik le akár az Europa, akár a Wagons-Lits irodáiban.

— Forgalomba kerültek az új drogériai és gyógyszer repülőbélyegek. A hivatalos lap tegnapi száma rendeletet közöl, amely szerint július elseji dátummal forgalomba kerültek az új drogériai és gyógyszer repülőbélyegek 0.25, 6 és 8 lejes értékben. A bélyegek felső részén „Romania” felírás van, középen az értékük van feltüntetve és egy repülőgép látszik az alsó részükön, a felírás „Fondul Aviatiei”. A 0.25 lejes bélyegek színe világos szepia, a 6 lejes bélyegek színe világos olajzöld, a 8 lejes bélyegek színe hamuszürkék.

Nemes őszibarack
kapható állandóan

Dr. KREPIL, str. Horia 8.

ugyanott Vitamost — folyékony gyümölcs.
Barack pálinka, ménesi vörös és fehér bor

— Golyva elleni küzdelmet kezdett az egészségügyi minisztérium. Bucurestiből jelentik: Az egészségügyi minisztérium tervbevette a golyva elleni küzdelmet. Tizenhárommillió lejt vettek fel a költségvetésbe jódózott só preparálási célokra, amit a golyvával sújtott környékeken fognak ki-osztani a lakosság között.

— Megkezdte kísérleti adásait a chisinaui rádióállomás, Bucurestiből jelentik: Az ujonnan létesített besszarabiai rádióállomás Chisinauban szerdán megkezdte kísérleti adásait.

— A prostata megbetegedések kezelésében a rendkívül enyhén ható természetes „Ferenc József” keserűvíz — reggel éhgyomorra egy kis pohárral — gyakran nagyfontosságú szolgálatot tesz azzal, hogy igen könnyű, lágy székletet biztosít és az egész anyagcserét előmozdítja. Kérdezze meg orvosát.

— Rendőrségi hírek. Özv. Geiger Ignácné. Cantuzino-uca 14. szám alatti aradi lakos feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik még két hónappal ezelőtt házában udvarán levő raktárból 4500 lei értékű, 20 méter ágyterítőt loptak el. — Suci Traian. Eroul Necunoscut-uca 22. szám alatti aradi lakos szintén feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik 26-ról 27-re virradó éjjel betörték lakásának konyháiba és onnan 1000 lei értékű különböző dolgokat vittek el. A rendőrség mindkét ügyben megindította a nyomozást.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszerár, Sfr. Eminescu.
KÁRPÁTI gyógyszerár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszerár, Piata Avram Iancu

— Budapest idegenforgalmának érdekes adatai. Érdekes kimutatás jelent meg a napokban Budapest idegenforgalmáról. A statisztikai adatok szerint az elmúlt esztendőben 249 ezer 741 idegen érkezett a magyar fővárosba. A rekordot az 1937-es esztendő tartja, amikor 278 ezer 102 volt a Budapestre érkezett idegenek száma. Legtöbb idegen jött Németországból. Ezek száma 22 ezer 257. Utána Bécs következik, ahonnan 13 ezer 424 ember jött. Csehszlovákiából 12 ezer 344, Romániából 9609 utas érkezett. 1938. évi kimutatásban az egyes külföldi államok így szerepelnek: Egyesült-Államok 9899, Anglia 8157, Olaszország 8067, Csehország 6003, Lengyelország 5375, Franciaország 4580, Románia 4231, Svájc 3689, Hollandia 3638, Svédország 3311, Jugoszlávia 2609, Ausztráliából 807 ember látogat ta a magyar fővárost. Japánból 366, Spanyolországból 97, Szovjetországból 48, San-Marinoból 1. Budapestben 70 szálloda van. Ezek közül 50 szobánál kevesebbje van 38-nak, 50—100 szobás 17, míg száznál több szobája van 15 szállónak. A szállodai szobák száma 4876, az ágyak száma 7343. 1938-ban 44.227 utlevelet adtak ki Budapestben, Kivándorlás céljaira 639 utlevél szült. Budapestre 2358 repülőgép érkezett. Innen pedig 2353 indult. Az utasok száma 28.180. Kény-szerleszállás 1938-ban egy sem történt, csak 1937-ben volt egy eset.

Újítás a háztartásbeli alkalmazottak adóilletési kötelezettsége terén

Annak idején, amikor a háztartásbeli alkalmazottak fizetése utáni adókötelezettség életbelépett, megírta az Aradi Közlöny, hogy mennyit kell a cseledéjvedelmek után fizetni. Most pénzügyminiszteri rendelet érkezett az aradi pénzügyigazgatóságra, amely közli, hogy a háztartásbeli alkalmazottak munkája nem tartozik a kétkézi munkások csoportjába és ezért az adókulcs is megváltozik, mégpedig a következőképpen: 300 lei fizetés után 21 lei, 350 lei után 24 lei, 400 lei után 27 lei, 450 után 30 lei, 500 után 35 lei, 550 után 38 lei, 600 után 41 lei, 650 után 44 lei, 700 után 48 lei, 750 után 51 lei, 800 után 54 lei, 850 után 58 lei és 900 után 68 lei.

Az

O. R. T. UTAZÁSI ÉS VIZUMIRODA

aug. 1-től új helyiségbe költözik:
Bulev. Regele Ferdinand 9.

— „Pasa Gultry” és négy felesége a „Szinházi Magazin” újabb számában. A legkedveltebb színházi hetilapnak, a „Szinházi Magazin”-nak új száma még a szokottnál is szebb gazdagabb tartalommal jelent meg. Ebben a számban kezd el a lap a kiváló író, Babay József „Egy pár cipő” című új regényének közlését. Kiss Ferenc ír vezércikket a szegedi iatókokról. Bókay János színes tudósítást a Ferencváros—Ujpest kupamérkőzésről. Rajnai Gábor pedig a gazdag barack szüretéről. A „Szinészbadecker” megírja, hol nyaralnak a színésznők, ezenkívül számos színes és érdekes riport szolgál be a készülő cserkészlány-iamboreeről, a longchampsj éjszakai lövészgyűlésről, arról, hogyan kontrázza meg a „Szinházi Magazin” a kánikulát és végül kénes riportot közöl Pasa Gultryról és négy feleségéről. A gyönyörűen illusztrált, tartalmas lap ára külön gyermeklappal, kézzelírta, kézimunka- és rádiómel- lékkel együtt csak 20 lei.

Szombaton este a „Kávé habbal” operettsláger bemutatója, Felhő Ervin fellépésével

Szombaton este lesz a „Kávé habbal” c. remek operettsláger bemutatója, amely iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg. Ez az operett Budapest nagy szériát ért el és az utóbbi évek legnagyobb sikerét aratta. A végtelenül szellemes szűzész, mulattató helyzetelene- tek, frappáns humorral fűszerezett párbeszéd, ezen- kívül a gyönyörű muzsika, slágerszámok és a sok tánc Aradon is bizonyosan sikerre viszik az operettet. A főszerepet Felhő Ervin játssza, aki kifogyhatatlan hu- morával állandó derűtséget fog kelteni. A kifűző ko- mikus egyéniségéhez mindenképpen illik a szerep és a hatás nem is fog elmaradni. A „Kávé habbal” c. ope- rettsláger vasárnap este is színpadon. Papp Ella, Var- ga Ilus, Palucz Vilma, Raina Babi, Rácz Nellv, Tar- nay József, Mihályi Károly, Sugár Jenő, Lukács Ede, Berengh Béla.

Hétfőn este zóna-előadásban a „Csókos asszony” kerül színre 17 és 27 lejes helyárakkal. Jegyek elővé- telben Oláh Sándor főtéri könyvesboltjában, este a színházban.

* Élénk érdeklődés előzi meg Szendrey Mihály bu- csufellépést. Augusztus 1-én, kedden este lép fel utol- jára Aradon idősebb Szendrey Mihály, aki bucsut mond a színpadnak. A társulat ebből az alkalmából remek előadásban színrehozza Pierre Weber „Titok” című páratlanul szellemes vígjátékát, amelynek főszerepe Szendrey Mihály parádés szerepe, Szendrey Mihály bucsujátéka iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg. Je- gyek már elővételben kaphatók Oláh Sándor könyves- boltjában.

Változások Temestartomány bírói karában

Az igazságügyminiszter az elmúlt napon az igazságügyi karban törtéendő áthelyezé- sekről és előléptetésekről intézkedett. Az át- helyezéseknek egylegére egyetlen aradi vonat- kozása van, a törvényszék III-ik tagozatának elnökét, Mandru Nicolae tanácselnököt léptet- ték elő és helyezték át a bucuresti-i ítélőtá- lához ügyészi minőségben. Mandru Nicolae ro- konszenves személye évck hosszú sora óta áll az aradi törvényszék egyik vezető pozíció- jában. Éveken keresztül, mint ügyész műkö- dött, majd mint tanácselnök, azután pedig ta- gozati elnöke lett a harmadik szekciónak. Mandru Nicolae távozása érzékeny vesztesé- gét jelenti az aradi bírói karnak.

Az áthelyezések során előléptették Lun- gulescu Ilie tanácsost, a temesvári tábla kor- naügyészt, Lungulescu Ilie a temesvári tábla főelnöke lett, mint a távozó Dumitrescu Emil eddigi főelnök utódja.

— Olaszország javára fejlődik az olasz—Jugoszláv külkereskedelmi forgalom. Rómából jelentik: Hivatalos kimutatás szerint az olasz—jugoszláv külkereskedelmi mérleg az év első negyedében 32 millió líra főléssé- gel zárult Olaszország javára. A Stefani hirszoiglati- iroda ehhez a közleményhez hozzáfűzi, hogy ez az eredmény az olasz külkereskedelmi politika sikerének tekinthető, mert 1937 végéig a két ország közötti kül- kereskedelmi forgalomban a jugoszláv kivitel minden- kor meghaladta a mérleg olasz tételét.

A Mars bolygó nem válaszol...

Washingtonból jelentik: A Mars-bolygó földközé- ségének pillanatában az amerikai Baldwin-állomásról rádió üzenetet adtak le a Marsra. A kísérletnél jelen- levő csillagászok és tudósok számítása szerint a rádió- jelek három és fél perc alatt értek a Marsra és ugyan- ilyen idő alatt kellett volna, hogy megérkezzen a vá- lasz a Földre. A tudós társaság várt egy ideig a fele- letre, de nem kapott semmiféle jelet.

— André Maurois: A varázsló, vagy Chateaubriand élete. Az életrajzi regény kiváló francia mestere a francia romantikus irodalom megteremtőjéről, erről a különös, ezerarcu emberről írt könyvet Chateaubriand, a világirodalom egyik legizgalmasabb, legérdekesebb alakja, valóságos regényhős. Elettör: éneke kiválóan alkalmas arra, hogy lebilincselje a regény érdekessé- gével határos könyv szűzességét belőle. Mauroisnak ez sikerült is. E végtelenül összetett lelket kiváló írási készséggel állítja élénk az író, pályatutásának mozza- uatai, irodalmi műveinek születése megragadóan bon- takoznak ki ennek a könyvnek lapjain. Együttal pedig mély bepillantást nyerünk a XVIII. század végének és a XIX. század elejének francia irodalmi és társadalmi életébe. Maurois: A varázsló vagy Chateaubriand éle- te című mű az Athenaeum életregény-sorozatában je- lent meg. Megelőző kötetek: Emil Ludwig: Roosevelt, Emil Ludwig: Kleopátra, Frank Thiess: Csuzima, Sack- will-West: Szent Johanna stb stb (Legközelebbi kö- tetek: Marcel Brion: Medici Lőrincz, Szentimrei Je- nó: Kölcsey Ferenc). A kötetek 350—400 lapos nagy művek és kötetenként egészvászonkötésben ára 178.— lei minden könyvkereskedésben vagy Lepayenál, Ko- lcszvár. Kérje az Athenaeum-újdonságok teljes jegy- zékét.

Az aradi villanytelep

40

munkást keres

a július 31-én kezdődő káb el- lefektető munkálatokra. A mun- kások jelentkezhetnek pénteken és szombaton a villanytelep Radnal-uti irodájában.

SPORT KÖZLÖNY

Kisorsolták a magyar nemzeti bajnokság őszi fordulóját

Szeptember 3-tól december 17-ig tartanak a küzdelmek

Budapest. A magyar nemzeti bajnokság sorsolását megejtették és a bajnokságba nem nevezett Phöbus helyett későbbi időpontban osztanak be egy csapatot. A sorsolásnál ezt a 14.ik csapatot „X”-el jelölték. Az 1939-40. évi bajnokság őszi fordulójának sorsolása a következő:

Szeptember 3: Szeged—Kispest, Nemzeti—Hungária, Ferencváros—Budafok, X—Szolnok, Elektromos—Haladás, Ujpest—Kassa, Törekvés—Taxisok.

Szeptember 10: Elektromos—Törekvés, Ujpest—X, Kassa—Ferencváros, Haladás—Nemzeti, Budafok—Taxisok, Szolnok—Szeged, Hungária—Kispest.

Szeptember 17: Szeged—X, Nemzeti—Ferencváros, Budafok—Haladás, Hungária—Kassa, Kispest—Ujpest, Taxisok—Elektromos, Törekvés—Szolnok.

Október 8: Ujpest—Törekvés, Kassa—Elektromos, Haladás—X, Szolnok—Ferencváros, Budafok—Nemzeti, Hungária—Szeged, Kispest—Taxisok.

Október 15: Szeged—Haladás, Nemzeti—Kassa, Ferencváros—Ujpest, X—Elektromos, Kispest—Budafok, Taxisok—Szolnok, Törekvés—Hungária.

Október 29: Ferencváros—Törekvés, X—Nemzeti, Elektromos—Szeged, Ujpest—Taxisok, Kas-

sa—Kispest, Haladás—Hungária, Szolnok—Budafok.

November 1: Szeged—Törekvés, Nemzeti—Taxisok, Ferencváros—Kispest, X—Hungária, Elektromos—Budafok, Ujpest—Szolnok, Kassa—Haladás.

November 5: X—Törekvés, Elektromos—Ferencváros, Ujpest—Nemzeti, Kassa—Szeged, Haladás—Taxisok, Szolnok—Kispest, Budafok—Hungária.

November 19: Szeged—Budafok, Nemzeti—Szolnok, Ferencváros—Haladás, X—Kassa, Elektromos—Ujpest, Taxisok—Hungária, Törekvés—Kispest.

November 26: Nemzeti—Törekvés, Ferencváros—Szeged, X—Taxisok, Elektromos—Kispest, Ujpest—Hungária, Kassa—Budafok, Haladás—Szolnok.

December 3: Szeged—Nemzeti, Szolnok—Kassa, Budafok—Ujpest, Hungária—Elektromos, Kispest—X, Taxisok—Ferencváros, Törekvés—Haladás.

December 10: Haladás—Ujpest, Szolnok—Elektromos, Budafok—X, Hungária—Ferencváros, Kispest—Nemzeti, Taxisok—Szeged, Törekvés—Kassa.

December 17: Szeged—Ujpest, Nemzeti—Elektromos, Ferencváros—X, Hungária—Szolnok, Kispest—Haladás, Taxisok—Kassa, Törekvés—Budafok.

A múlt és jövő mérkőzései a vasárnapi labdarugó-műsoron

Vasárnapi bírődelegálás

Vasárnap folytatódnak a törpe- és az oldboys-bajnokság mérkőzései és a mérkőzések a Gloria, illetve az AAC (CAA) pályán kerülnek lebonyolításra. A vasárnapi részletes bírődelegálást alább adjuk:

TÖRPE BAJNOKSÁG:

Gloria—AMTE (AMEFA), Gloria-pálya, 9.45 órákor, bírő: Ardelean Ioan.

ATE (SGA)—Olimpia, Gloria-pálya, 11.00 órákor, bírő: Polareczky.

Unirea—Transilvania, Gloria-pálya, 8.30 órákor, bírő: Karlich.

Crişana—AAC (CAA), AAC (CAA)-pálya, 8.30 órákor, bírő: Barbu.

Hakoah—Banaţul, AAC (CAA)-pálya, 16.00 órákor, bírő: Schneider.

OLDBOYS BAJNOKSÁG:

Hakoah—Vulturul, AAC (CAA)-pálya, 9.30 órákor, bírő: Pfeiffer.

Tricolor—ATE (SGA), AAC (CAA)-pálya, 11.00 órákor, bírő: Pálffy.

Astra—AAC (CAA), AAC (CAA)-pálya, 17.30 órákor, bírő: Munteanu.

Gloria—AMTE (AMEFA), AAC (CAA)-pálya, 18.45 órákor, bírő: Burdan.

Tíz nemzet a „Románia-körül” kerékpáros-versenyen

Bucureşti. A kerékpáros szövetség ezévből is kiírta a „Románia körüli” kerékpáros versenyt, melyre tíz nemzetet hívott meg és pedig Franciaországot, Olaszországot, Svájcot, Lengyelországot, Magyarországot, Bulgáriát, Törökországot, Jugoszláviát, Németországot és Görögországot. A nagyszabásúnak ígérkező viadal fővédnökségét Öfelsége vállalta el.

O A Középeurópai Kupa góllövő-listáján Zsengeler 9 góllal vezet, mögötte pedig ez a sorrend: 4 gól: Toldi, Bozsovics, Puricelli, Kocsis, 3 gól: Kiszely, Reguzzoni, Vincze, 2 gól: Bican, Sárosi dr., 1 gól: Kállai, Lázár, Sansone, Maini, Demaria, Quernieri, Ferraris II., Ene, Ludl, Riha, Nejedly, Valjarevics, Vujadinovic, Gilisovics, Matosics II., öngól: Szalay.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

A Mureş, mint ismeretes, megvonta a Gloria CFR elleni mérkőzését, azonban a nemzeti bairók bizottság az óvást visszautasította. Bodea, Milea és Mihalescu V. játékosok játékjogát a fegyelmi bizottság 15-15 napra felfüggesztette, de az első két-től csak visszaesés esetében írnak életbe a büntetés.

Regdon a Ripensia fiatal hátvédjének átigazolása ügyében az átigazolási bizottság tegnap hozott határozatot amely szerint Regdon igazolását a Carpati részére megsemmisítette és a hátvéd a Ripensia igazolt játékos maradt.

Az AAC (CAA) uszói elutaztak a marosvásárhelyi Savu-kupa uszóversenyre, amelyen az ország legjobb uszói teljes számban résztvesznek. Főleg a két hölgyuszó: Rafael Éva és Boross Magda szereplése kecsegtet sikerrel.

Bartunek, a Tricolor CFPV csehszlovák játékosra kérte a szövetségtől szerződésének felbontását. A játékos arra hivatkozik, hogy május óta nem kapott fizetést egyesületétől. Bartunek, hír szerint, visszatér hazájába.

Tízszor játszik Bucurestiben az Unirea Tricolor

és a sorsolás egyéb érdekességei

A nemzeti bajnokság A) csoportjának őszi sorsolását tegnap közzöltük és a figyelmesebb szemlélés sok érdekes dolgot világít meg. Bucurestiben hetenként 2-3 mérkőzés kerül majd lebonyolításra és köztük 2 olyan forduló is van, amikor három-három „vidéki” csapat játszik Bucurestiben (augusztus 27. és november 12.). Te-mesvárra is két ízben (október 8. és 26.) két-két mérkőzést sorsoltak ki és lehetséges, hogy a temesvári csapatok közbenjárására ezen változtatást eszközölnék. Az AMTE (AMEFA) 6 mérkőzést játszik Aradon (Venus, Juventus, UDR, Carpati, Ripensia és Victoria ellen), 5 meccset pedig idegenben (Rapid, Sp. Studentesc, Unirea Tricolor, Gloria CFR, v. Mureş és CAMT ellen). Érdekes, hogy az Unirea Tricolor szintén hat mérkőzést rendez, de mégis 10 meccset játszik az őszi 11 mérkőzésből Bucurestiben, mert a hat általa rendezett mérkőzés közül egyik sem bucarestii ellenféllel állítja szembe az A) liga „ujoncát”.

O Döntetlenül játszott az olasz víziló-válogatott. Az olasz víziló-válogatott csapat negyedik magyarországi mérkőzésén Győrött 6:6 arányban döntetlenül játszott a nyugatmagyarországi válogatott ellen. Az olaszok Győrből egyenesen Hollandiába utaztak a Horthy-kupa mérkőzéseire.

TEKESPORT

A Prietenii pályavaató tekeversenye

Szombaton és vasárnap versenyek keretében avatja fel versenypályáját a Prietenii és ezen a pályavaató versenyen az aradi tekezőegyesületek csapatain kívül, a temesvári CFR. kiváló képességű csapata is versengeni fog az értékes díjak elnyeréséért. Az eredetileg tervezett versenybe, osztáson azonban a rendező egyesület kénytelen volt változásokat eszközölni, mivel a CFR csak a délutáni vonattal tud megérkezni. A verseny módosított programja és időbeosztása a következő: Szombaton este 8 órákor az egyéni versenyek kezdését, melyben háromdobásos tarolásban versengenek a résztvevők. Vasárnap reggel 8 órától az egyéni verseny folytatása következik, majd 10 órákor a csapatversenyek is kezdetüket veszik a Metalurgişt-Tricolor mérkőzéssel. Utána ismét az egyéni versenyzők folytatják küzdelmüket. Délután 3 órától tovább folynak az egyéni versenyek, míg 5 órákor ismét a csapatversenyekre kerül a sor. Most az AAC—Infraşirea csapatverseny kerül eldöntésre, majd 7 órákor a közben megérkezett CFR. csapataival mérkőzik meg a Prietenii csapata.

Befejezésül a legjobban szerepelt aradi együttes játszik bemutató csapatmérkőzést a vendég CFR csapattal barátságos jelleggel, alkalmat nyújtva a vendégcsapatnak egy második mérkőzésre.

E mérkőzés után kb. 10 órákor társasvacsora a vendégek tiszteletére, melynek keretében kerülnek kiosztásra a csapatverseny pompás díjai.

Az egyéni verseny este 12 órákor zárul, melynek díjkiosztása után véget ér a hatalmas programot felölelő ünnepség.

A csapatversenyben legtöbb fát elért csapat, a Prietenii nagy ezüst serlegét nyeri, a második helyezett csapat ezüst babérgát, a harmadik pedig ezüst plakét díjazásban részesül. Az egyéni győztes ezüst serlegét, a második ezüst érmet, a harmadik bronz érmet nyer, IV.ik díj egy üveg likőr, V.ik díj egy üveg vörös bor lesz.

A Prietenii pályavaató versenye iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg a tekező körökben, mert ez a verseny szinte próbaversenye lesz, a jövő nyáron meginduló városbajnoki küzdelmeknek.

„MILWAUKEE”

utazások tökéletes üdülést és sok örömet nyújtanak

Eszaki tengeri és norvégiai utazások:

Augusztus 5-től aug. 26-ig.

Földközi

tengeri utazások:

Aug. 29-től szept. 16-ig.

Szept. 19-től okt. 3-ig.

Október 6-tól október 31-ig.

Valutáris nehézségek nincsenek

Mindig jól utazik a

Hamburg-Amerika-Linie

hajóin.

Felvilágosítások és prospektusok:

Hamburg-Amerika Linie
képviselőtől

Künstler Utazási Iroda

ARAD, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-86.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Csikmegyében felfüggesztették több vagyonközösség önrendelkezési jogát

Uj közgyűléseket kell tartaniok ősszel az érdekelt közbirtokosságoknak

Csikszereda Kovács Károly dr. csikmegyei országgyűlési képviselőhöz több vagyonközösségtől jelentés érkezett, hogy a csikszeredai járásbíróóság felfüggesztette a közgyűlés hatáskörét és a választott vezetőségek helyett is időközi bizottságokra ruházta át a vagyonközösségek ügyeinek intézését. Kovács dr. azonnal érintkezést keresett illetékes körökkel és megállapította, hogy a csikszeredai járásbíróóság szabálytalannak minősítette az erdőtörvény 29—30—31 és a következő szakaszai alapján történt 10—12 év előtti megalakulásokat és ezért tette meg a törvényben ilyen esetekre előírt intézkedéseit. Az erdőtörvény szakaszai ugyanis úgy szólnak, hogy szigorúan körvo-

nalazott bírósági eljárással tisztázni kell minden közbirtokossági tag arányjogát. Kimutatásba kell foglalni a tagokat és a kimutatást meghatározott időre nyilvános szemlére kell bocsátani, hogy az esetleges hibák, vagy tévedések nyomban kiküszöbölhetők legyenek. Ezeket az eljárásokat arra illetékes járásbírók a lehető legrövidebb idő alatt lefolytatják, utaalakulásra határidőt tűznek ki, úgyhogy még az ősz folyamán minden vagyonközösség megtarthassa a közgyűlését és ügyeinek intézését választott vezetőségre bízhatja. Az ügyben esetleg szükségessé váló intézkedéseket Kovács Károly dr. képviselő idejében meg fogja tenni.

Az új buzaértékesítési törvény alkalmazása Aradmegyében

Pénteken értekezlet volt az aradi mezőgazdasági kamarában az új buzaértékesítési törvény gyakorlati alkalmazásáról. Az értekezleten, amelyet STINGHE Dumitru ezredes, Aradmegye prefektusa, mint elnök vezetett, megállapították, hogy a megye területén zökkenésmentesen, a legkedvezőbb feltételek mellett történhetik meg a törvény gyakorlati alkalmazása. Erre nézve már megfoglalt intézkedések is történtek.

Különben BIRTOLON Aurel szenátor, az aradi mezőgazdasági kamara elnöke ugyancsak pénteken értekezletre gyűjtötte össze a kamara

köttelekében működő mezőgazdasági mérnököket, akiket utasításokkal és felvilágosításokkal látott el a buzaértékesítés új rendjéről. A mezőgazdasági kamara külső szolgálata mindenütt előkészítette már a törvény gyakorlati alkalmazását, úgy hogy ezirányban már csak a végrehajtási intézkedésekre volt szükség, ami szintén megtörtént.

Itt írjuk meg, hogy pénteken az aradi hetipiacon már az új meghatározás alapján bonyolították le az ügyleteket. A hetipiac mindenben igazodott az ármegehatározás és a törvény összes rendelkezéseivel.

A gabonatorvény végrehajtása

Ugy a vevők, mint az eladók tájékoztatására táblázatot közlünk, amely az új gabonaértékesítési törvény alapján kiszámított minimális buzaárakat foglalja magában a különböző minőségek szerint. (A törvény megjelent a Mon. Of. 1939. július 17-iki 162. számában.)

I. Fajsúly 74 kgr., idegen anyag 1 százalék, lei 424.20 per 100 kgr., 2 százalék 420, 3 százalék 415.80, 4 százalék 411.60, 5 százalék 407.40.

II. Fajsúly 75 kgr., idegen anyag 1 százalék, lei 428.40 per 100 kgr., 2 százalék 424.20, 3 százalék 420, 4 százalék 415.80, 5 százalék 411.60.

III. Fajsúly 76 kgr., idegen anyag 1 százalék, lei 432.60 per 100 kgr., 2 százalék 428.40, 3 százalék 424.20, 4 százalék 420, 5 százalék 415.80.

IV. Fajsúly 77 kgr., idegen anyag 1 százalék, lei 436.80 per 100 kgr., 2 százalék 432.60, 3 százalék 428.40, 4 százalék 424.20, 5 százalék 420.

V. Fajsúly 78 kgr., idegen anyag 1 százalék, lei 441 per 100 kgr., 2 százalék 436.80, 3 százalék 432.60, 4 százalék 428.40, 5 százalék 424.20.

VI. Fajsúly 79 kgr., idegen anyag 1 százalék, lei 445.20 per 100 kgr., 2 százalék 441, 3 száza-

lek 436.80, 4 százalék 432.60, 5 százalék 428.40.

VII. Fajsúly 80 kgr., idegen anyag 1 százalék, lei 449.60 per 100 kgr., 2 százalék 445.20, 3 százalék 441, 4 százalék 436.80, 5 százalék 432.60.

VIII. Fajsúly 81 kgr., idegen anyag 1 százalék, lei 453.80 per 100 kgr., 2 százalék 449.60, 3 százalék 445.20, 4 százalék 441, 5 százalék 436.80.

IX. Fajsúly 82 kgr., idegen anyag 1 százalék, lei 458 per 100 kgr., 2 százalék 453.80, 3 százalék 449.60, 4 százalék 445.20, 5 százalék 441.

A minimális árat meg kell adni kivétel nélkül minden vevőnek, mert aki ennél alacsonyabb áron vásárol buzát, azt 5—10.000 lei pénzbírsággal, visszaesés esetében 10—100.000 lei pénzbírsággal és 5—30 napi elzárással büntetik, a törvény 27. szakasza értelmében.

A buzaértékesítés új rendje a kormány gazdasági bizottsága előtt

A nemzetgazdasági minisztériumban Armand Călinescu kormányelnök vezetésével ülésezett a kormány gazdasági bizottsága több miniszter részvételével és ez alkalommal a következő határozatot hozták:

1. A gazdasági bizottság jóváhagyta Bujoiu nemzetgazdasági miniszternek a buza értékesítésére vonatkozó intézkedéseit, amelyek meghatározzák a levásárolható buza alsó minőséghatárát azzal, hogy utólag, amikor már az új terméshozam minőség-eredményről már ismeretesek meghatározzák majd a 70 kilónál könnyebb buza értékesítésének feltételeit. Erről minisztertanácsi jegyzőkönyv készül.

2. A gazdasági bizottság jóváhagyta azokat az összegeket, amelyek a megyei buzaértékesítési bizottság működéséhez szükségesek.

3. Elhatározták Románia részvételét a barli nemzetközi vásáron, amikor is ennek a vásárnak tízéves fennállását ünneplik.

4. Tekintettel az őszi mezőgazdasági kampányra, elhatározta a kormány gazdasági bizottsága, hogy sürgős intézkedéseket tesz mezőgazdasági gének vásárlására, amire a legutóbbi ülés alkalmával 1 milliárd leit irányoztak elő.

— Az egyiptomi gyapot- és rizsbehozatal új feltétele. A Banca Nationala hivatalos közleményt hozott nyilvánosságra, hogy azok a cégek, amelyek Egyiptomból gyapotot és rizst hoznak be, kötelesek a tranzitferrelátmozás kérvényezésékor becsatolni az eddig is megkövetelt iratokon kívül a szállítást végző hajóstársaság egy bizonylatát is.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

Amint már megírta az Aradi Közlöny Sínalában megkezdődtek a román—magyar gazdasági tárgyalások. Ezt megelőzően Bujoiu nemzetgazdasági miniszter értekezletre hívta össze a román tárgyalóbizottság tagjait és megadta a szükséges utasításokat a megbeszélésekkel illetően.

Az orosz pénzügyi népbizottság elkészítette a Tanácsállamok Szövetségének jelen pénzügyi évre szóló költségvetését. Az erről szóló jelentés a következőket tartalmazza: Az ezévi költségvetés országunk nemzetgazdaságának és kultúrájának nagyarányú fellendését bizonyítja. A Tanácsállamok Szövetségének költségvetése előli a 24.415.000.000 rubelt, vagyis 12.6 százalékkal haladja meg az előző évi költségvetés végösszegét.

Ismeretes, hogy Szíriával fontos gazdasági tárgyalások folytak Bucurestiben. A tárgyalások teljes eredményre vezettek és már meg is állapodtak az új egyezmény szövegében.

A lordok háza egyik legutóbbi ülésén az angol tengeri haderő köllal-lütőanyaggal való ellátását vizsgálták meg. Alwyn lord felhívta a kormány figyelmét azokra a nehézségekre, amelyeket háború esetén a köllalok távolsága okozhat az országnak ásványi olaj termékekkel való ellátása tekintetében. Stanhope lord válaszában kifejtette, hogy a kormány viszátat tárgyalva tette ezt a kérdést, különös tekintettel arra, hogy nehézségekbe ütközik az esetleges szénültés-re való áttérés.

Napirenden a külföldi tartozások ügyének általános és állandó ellegü rendezése

A pénzügyminisztériumban ülésezett a külföldi tartozások ügyét kezelő állandó bizottság és megvizsgálta a külföldi adósságok konszolidálásának lehetőségét, különös tekintettel egy végleges elrendezés lehetőségére, hogy hosszabb időre szóló megállapodás válhatnék lehetővé. Az e célból megindítandó tárgyalások alapjául a cseh, szlovák, magyar, osztrák és svájci hitelezőkkel régebben megkötött megállapodások szolgálnának.

— AZ ÖT ÉS FÉLMILLIÓS ANGOL KÖLCSÖN FOLYÓSÍTÁSA. Victor Bădulescu, a Banca Nationala ügyvezetője, a Londonban tárgyalásokat folytatott román küldöttség vezetője, visszatért Bucurestibe. Victor Bădulescu kihallgatáson jelent meg Bujoiu nemzetgazdasági miniszternél, akivel ismertette az 5.612.300 angol fontos kölcsön folyósítására vonatkozó tárgyalásokat és a kölcsön megozolásának feltételeit.

— Árleltések az aradi városban. Augustus elsejére a következő árleltéseket írta ki Aradváros gazdasági ügyosztálya: 9 óraker: ravatalozó helyiség és halottasház építésére 2.700.000 lei értékben, fél 10 óraker az uccákon és parkokban történő fényképezés jogának elnyerésére, 10 óraker a 45-ös számú tehérgépkocs megjavítására, 15.000 lei előirányzattal, fél 11 óraker a Maros-töltés szigetelésének elvégzésére irányuló munkálatok elnyerésére, 685.000 lei előirányzattal, 11 óraker a Strada Căpitan Ignat kikövezésére 474.278 lei költségelőirányzattal, ezj követőleg pedig a város tulajdonát képező hat parcella eladására, és 24 darab, a vámellenőrzésnél szükséges lyukasztó beszerzésére.

— A Palace-kávéház átalakítására és a vágóhídon építendő új iroda munkálatainak elvégzésére kiírt városi árleltés eredménye. Péntek délelőtt két árleltést tartottak meg az aradi városházán. Ez alkalommal adták ki a vágóhídon építendő új irodahelyiség és a volt Palace-kávéháznak a mellette levő étteremhelvisséggel való egybeépítési munkálatait. A legkedvezőbb ajánlatot az első pályázatra Böszörményi Benedek aradi építész adta be 342.856 leies költségelőirányzattal, a második pályázatra pedig az aradi Constructia-cég tette a legkedvezőbb ajánlatot, 2.740.251 leies költségelőirányzattal. Mindkét ajánlattevő az eredeti előirányzatnál olcsóbb ajánlattal nyerte el az árleltésben feltüntetett munkálatok elvégzésére szóló megbízást.

— Aradi hetipiaci árak. Zöldségpiac: Édes zöldpaprika 5 drb, 1 leu, csipős-zöldpaprika 8 drb 1 leu, újburogonya kg. 2—3, fiatal hagyma kötege 3, kalaráb 3—5 drb 1 leu, sampion gomba kg. 30 főzni való tök 2—3, zöldbab kg. 10—12, fehér bab 10, szemes bab lit. 7 lei, toma 2—3, lencse 7, répa kötege 2, paszternák 2, petrezselyem 50 bani—1.50, naradicsom 2.50—3, kék paradicsom 3—5, hónapos retek 1—2 fokhagyma kötege 1, káposzta drb 2—3, fejes káposzta 3—6, savanyu káposzta kg. 6, levesbe való zöldség kötege 3, uborka 100 drb, 20—23 lei, csöves kukorica 50 bani, — Gyümölcsiac: Kaiszin kg. 10—14, alma 4—7, hámozott dió 80, körte 6—9, őszibarack 14—30, szilva 6—8, citrom 5—7 lei ringlóta 10—15, sárgadinnye 4—5 lei, görögdinnye 6 lei, szőlő kg. 12—14 lei, — Baromfiac: Tyuk pária 100—120 lei, sovány liba 100—120 lei, kövér liba 150—180 lei, csirke 35—60, kövér kacsa 140—160, sovány kacsa 60—80 lei, Tojás 1.50—1.70 lei, — Tei- és tejtermékek: Tej 5 lei, tehenőrtő kg. 14, juhtőrtő 40, savanyu juhtőrtő 14, tejföl 40, vaj kg. 80 lei, — Takarmányok: Széna 110—120, szalma 40, lóhéra 150—160 lei 100 kilónként.

Alvácán

a fürdőigazgatóság szállodáiban
kedvezményes szoba
és fürdőkiutalás
beszerezhető az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában

Legújabb jelentéseink:

Őfelsége II. Carol király és Mihai nagyvajda látogatása Istambulban

Istanbul. (Rador.) Mihai nagyvajda csütörtökön Istambulba érkezett külföldi utjáról. A trónörökös nyomban a Luceafarul vachtra ment, ahol édesatyja II. Carol király várta, aki ugyancsak csütörtökön érkezett ide Constantából.

Hivatalos nyilatkozatban dezavualta a bolgár kormány Musanoff törvényhozási elnököt

Szofia. Musanoff bolgár képviselőházi elnök legutóbbi külföldi utazásának politikai jelentőségével kapcsolatban a külföldi lapokban különféle találgatások láttak napvilágot. A bolgár távirati irodát illetékesek felhatalmazták annak közlésére, hogy

Musanoff elnök saját kijelentései szerint is teljesen magán természetű okokból utazott külföldre, nem kapott semmiféle felhatalmazást, hogy kölcsönről, vagy politikai kérdésekről tanácskozásiakat folytasson

és esetleges eszmecsereivel kapcsolatban csakis

személyes nézeteit juttathatta kifejezésre, ami semmiesetre sem kötelezi a bolgár kormányt.

Musanoff, a bolgár törvényhozás elnökének londoni és párisi utjával kapcsolatban kiadott hivatalos jelentést

csodálkozással fogadták a bolgár politikai körök és megállapítják, hogy ez a közlemény elismeri a kormány és a törvényhozás közötti véleménykülönbségeket.

Ezek a körök azt hiszik, hogy ez a véleménykülönbség lényegesen befolyásolja majd a törvényhozás munkáját, ha az ülészek megkezdődik.

Hétfőn nagy külpolitikai vitát rendeznek az angol alsóházban

London. (Rador.) Hétfőn, beavatott forrásból nyert információk szerint, az alsóházban nagy politikai expozé tartanak az általános bel- és külpolitikai helyzetéről: Chamberlain miniszterelnök, Butler államtitkár, Sinclair és Dalton.

Különbön Párisban és Londonban valószínűleg nyilatkozatot tesznek közzé, amely bejelenti, hogy miután az angol-francia-szovjet tárgyalások politikai téren kielégítően haladtak előre, a három hatalom közt legközelebb katonai tárgyalások indulnak meg.

Kevesebb derűlátással itéli meg a párisi sajtó a moszkvai tárgyalásokat

Párisból jelentik: A péntek reggeli lapok ismét nem irnak olyan derűlátóan a moszkvai tárgyalások kilátásairól, mint azt az utóbbi napokban tették. A tegnapi tanácskozásiokról részletesen beszámolnak és a Figaro megállapítja, hogy

a csütörtöki megbeszélések még nem érték el a kitűzött célt és legközelebb újabb tanácskozási lesz szükség.

Az Excelsior úgy véli, hogy tegnap eljutottak a közvetített támadások kérdéséhez, melynek látogatása már idegekre megy. Ugy tetszik a lap szerint, hogy a szovjet ennek a problémának tisztázásával biztosítani akarja magát a belső zavarok veszélye elől. A Matin szerint

az angol körök óva intenek mindenkit, hogy túlságos optimizmust tápláljanak a moszkvai értekezésekkel kapcsolatban.

Az Epoque azt írja, hogy annyiszer megtörtént már a tárgyalások elhalasztása, hogy óvatosan kell fogadni a megbeszélésekről szóló minden hírt.

Londoni jelentés közli, hogy a csütörtöki megbeszélések 1 óra 20 percen át folytak és ez idő alatt

tovább közelítették meg a legvégső célt. Katonai téren azzal a kérdéssel foglalkoztak, hogy miként segítheti meg Szovjetországot a veszélybe került államokat. Ennek során

az érdekelt államokat két csoportba osztották: az első csoportban azok az államok szerepelnek, amelyeknek függetlensége elsősorban Anglia és Franciaország érdeke. Ezek: Lengyelország, Románia, Törökország és Görögország, a második csoporthoz tartoznak azok az államok, amelyeknek függetlensége Szovjetországot érdekel szempontjából fontos.

Ide tartoznak a Balti-államok közül Észtország és Lettország, valamint Finnország. Ezekon kívül Lengyelország szempontjából Litvánia függetlenségének megőzése nagyjelentőségű.

Londonból jelentik: A félhivatalos „Times” mai jelentése szerint szovjet-orosz-lengyel katonai megbeszélések vannak folyamatban. A megbeszéléseket párhuzamosan folytatják Varsóban és Moszkvában. A reggeli francia lapok jelentései szerint a francia katonai bizottságot Doumen tábornok fogja vezetni Moszkvában.

Angol kölcsön Jugoszláviának?

London. A Financial Times jelenté, miszerint Pál jugoszláv kormányzóherceg londoni látogatása jelentékenyen hozzájárult ahhoz, hogy a Jugoszláviának adandó fegyverkezési hitelre vonatkozó tárgyalások előrehaladjanak. Négy millió fontot emlegetnek, noha egyesek ezt az összeget túl magasnak vélik. Összehasonlításban a más, Angliával szövetséges államoknak adott összegekkel. Az angol kormány azonban kész Jugoszláviát is felvenni azoknak az államoknak sorába, amelyek részesüljenek a politikai jellegű kölcsönökre szánt 60 millió fontból.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

Levelezés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Komoly, 40-45 év körüli, minden házzelvezetőt keres magános ur tanyára. 3402

LAKÁS

Háromszoba, fürdőszoba összkomforttal azonnalra kiadó. Ugyanott egy zongora bérbeadó. Str. Gh. Ionescu 18. 3337

Kétszoba, előszoba, fürdőszoba és konyha, ujonnan festve kiadó. Cim a kiadóban. 3281

Butorozott szoba közvetlen fürdőszoba használatra azonnalra kiadó, esetleg hónaposnak is. Str. Dumbrava Rosie 27. Marospart. 3400

VÉTEL-ELADÁS

Faiqvü mőcsöt

nagyban és kicsinyben árusít

Gyümölcs Csarnok
Arad, Strada Horia 12.

Oszibarack-különlegességek.
Uradalmi fajdinnyék. 3316

Modern tüll ebédlőasztal-terítő eladó. Str. T. Serb 11. apartament No 4.

OKTATÁS

Diplomás tanár nő pólvizsgára előkészít. Cim a kiadóban. 3401

KÜLÖNFÉLEK

Modern kétszobás, konyhás, fürdőszobás lakás kiadó. Str. Dumbrava Rosie 1. Értekezni ugyanott.

SZILAGYI „YOGHURT”
UDVT Str. Mocioni 13.
HUSIT 3352 Telefon 15-22.

Sportvonat Budapestre

Utlevel nélkül,

csak egy személyazonossági igazolvánnyal. Aradról indul augusztus 10-én. Budapestre visszaindul aug. 16-án.

Az utazás ára Lei 1800

személyenként oda-vissza, számozott 8-ik osztályu vagonokban.

A budapesti szálloda és kirándulások költsége leiben fizethető.

Beiratkozási határidő: 1939. aug. 2-ig.

Beiratkozások a

WAGONS-LITS/COOK

menetjegyirodában

ARAD, Minorita-palota.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT JULIUS 29.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizállásjelentés. 13-08: Részletek olasz zeneművekből lemezek. 13-45: Felolvasás. 13-55: A zene folytatása. 14-10: Hírek. 14-30: A zene folytatása. 15-10: Időszerű közlemények. 17: A Straja Tarii szervezet órája. 18-15: A Munca si Voe Buna szervezet órája. 19-15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19-17: D. Iov. előadása a sorocene-i kolostorokról. 19-32: Francia operett-lemezek. 20: Mihai Ralea tanár munkájáról miniszter előadása a Munca si Voe Buna szervezet kiállításáról. 20-15: Rádiózenekar. 21: Rádiózenetek. 21-15: Nello Manzatti előadása az amerikai és a német jazzről. 22: Hírek, sportközlemények. 22-15: Rodica Bujor román dalokat énekel. 22-30: Különböző hangszerek. 23: Hírek. 23-15: Ionel Cristea zenekara. 23-45: Hírek külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7-45: Torna, hírek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hírek. 11-20: és 11-45: Felolvasás. 13-10: Höchtl Margit zongorázik. 13-40: Hírek. 13-55: Mózesné, Junker Klára énekel, zongorán kíséri Földes László. 14-20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13-40: Operett-részletek hanglemezeiről. 15-30: Hírek. 17-15: Harsányi Gizi mesél. 17-45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18-10: Soyfetin Asal török hegedűművész saját szerzeményeit adja elő. 19: Mursi Elek cigányzenekara. 20-15: Hírek. 20-25: A Székesfővárosi Zenekar hangversenyének közvetítése. 21-15: A Szepesség humora. Lám Friyves dr. előadása. 22-05: Sthymmel Miklós tánczenekara. 22-40: Hírek, időjárásjelentés. 23-10: Rác Zsiga cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 19: Hanglemezek. 19-45: A világ városai: Lisszabon. Rákóczy Péter előadása. 30. 30: Mezőgazdasági félóra. 21: Hírek. 21-30: Hanglemezek. 22-30: Időjárásjelentés.